

# SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Godina I - Broj 1

Četvrtak, 21. juli/srpanj 1994.  
S A R A J E V O

Izdanje na  
bosanskom jeziku  
hrvatskom jeziku

1

Na osnovu člana IX, 1, (1) i (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici Ustavotvorene skupštine odranoj 30. marta 1994. godine, donosi

## ODLUKU O PROGLAŠENJU USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Ustav Federacije Bosne i Hercegovine kojeg je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Ustavotvorene skupštine odranoj 30. marta 1994. godine.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupa na snagu u ponoć 30. marta 1994. godine.

US broj 1/94  
30. marta 1994. godine  
Sarajevo

Predsjedavajući  
Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
Mariofil Ljubić, s. r.

## USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Uvjereni da demokratske institucije temeljene na poštovanju ljudskih prava i sloboda najbolje stvaraju sklad između sebe i svojih zajednica,

odbijajući nasilje rata,

eleći promovirati mir,

eleći podrati individualne slobode i razvoj slobodnog

trista,

vedeni principima Povelje Ujedinjenih naroda, Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, Izjavom o principima Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji usvojenim na sjednici u Londonu, kao i odlukama Savjeta sigurnosti Ujedinjenih naroda koje se odnose na bivšu Jugoslaviju,

zasnovano na suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Republike Bosne i Hercegovine,

narodi i gradani Bosne i Hercegovine, odlučni da osiguraju punu nacionalnu ravnopravnost, demokratske odnose i najviše standarde ljudskih prava i sloboda, ovim osnivaju Federaciju Bosne i Hercegovine.

### I. USPOSTAVLJANJE FEDERACIJE

#### Član 1.

(1) Bošnjaci i Hrvati kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima, i građani Republike Bosne i Hercegovine, ostvarujući svoja suverena prava, preoblikuju unutrašnju strukturu teritorija sa većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom u Republici Bosni i Hercegovini u Federaciju Bosne i Hercegovine koja se sastoji od federalnih jedinica sa jednakim pravima i odgovornostima.

(2) Odluke o ustavnom statusu teritorije Republike Bosne i Hercegovine sa većinskim srpskim stanovništvom bit će donešene u toku pregovora o miru na Međunarodnoj konferenciji o bivšoj Jugoslaviji.

#### Član 2.

Federacija Bosne i Hercegovine sastoji se od federalnih jedinica (kantona). Metodi i postupci za fizičko određivanje granica između kantona utvrditi će se federalnim propisima. Kantoni će imati nazine određene isključivo prema gradovima koji su sjedišta odgovarajućih kantonalnih vlasti ili prema regionalnim geografskim karakteristikama.

#### Član 3.

Službeno ime Federacije je: Federacija Bosne i Hercegovine.

#### Član 4.

Glavni grad Federacije je Sarajevo.

#### Član 5.

(1) Federacija ima grb, zastavu, himnu i pečat, kao i druge simbole o kojima odluči Parlament Federacije u skladu sa paragrafom (2) ovog člana.

(2) Za prihvatanje simbola potrebna je većina glasova u svakom domu Parlamenta Federacije, uključujući većinu glasova bošnjačkih delegata i većinu glasova hrvatskih delegata u Domu naroda.

#### Član 6.

(1) Službeni jezici Federacije su bosanski jezik i hrvatski jezik. Službeno pismo je latinica.

(2) Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

(3) Dodatni jezici mogu se odrediti kao službeni većinom glasova svakog doma Parlamenta Federacije, uključujući većinu glasova bošnjačkih delegata i većinu glasova hrvatskih delegata u Domu naroda.

## II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

## A. OPĆE ODREDBE

## Član 1.

Budući da se principi, prava i slobode utvrđeni instrumentima u Aneksu ovog ustava, primjenjuju na cijeloj teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, slijedeće odredbe odnose se na Federaciju.

## Član 2.

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u aktima navedenim u Aneksu. Posebno:

- (1) Sve osobe na teritoriji Federacije u ivaju prava na:
  - a)ivot;
  - b)slobodu, s tim da su hapšenje i pritvaranje dopušteni samo u skladu sa zakonom;
  - c)jednakost pred zakonom;
  - d)zabranu svake diskriminacije zasnovane na rasi, boji ko je, polu, jeziku, religiji ili vjerovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom i socijalnom porijeklu;
  - e)pravičan krični postupak;
  - f)zabranu mučenja, okrutnog ili nehumanog postupanja ili ka njavanja;
  - g)privatnost;
  - h)slobodu kretanja;
  - i)azil;
  - j)zaštitu obitelji i djece;
  - k)imovinu;
  - l)osnovne slobode: slobodu govora i štampe; slobodu mišljenja, savjesti i uvjerenja; slobodu religije, uključujući privatno i javno vjeroispovijedanje; slobodu okupljanja; slobodu udruivanja, uključujući slobodu osnivanja i pripadanja sindikata i slobodu neudruivanja; slobodu na rad;
  - m)obrazovanje;
  - n)socijalnu zaštitu;
  - o)zdravstvenu zaštitu;
  - p)prehranu;
  - r)utočište; i
  - s)zaštitu manjina i potencijalno ugroenih grupa;
- (2) Svi građani u ivaju:
  - a)pravo na osnivanje i pripadanje političkim partijama; i
  - b)politička prava; da učestvuju u javnim poslovima; da imaju jednak pristup javnim službama; da biraju i da budu birani.

## Član 3.

Sve izbjeglice i raseljena lica imaju pravo slobodnog povratka u prebivališta iz kojih su prognavi.

## Član 4.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonodavstvom, da im se vrati sva imovina oduzeta u toku etničkog progona, kao i na nadoknadu sve imovine koja im ne može biti vraćena. Sve izjave i obaveze date i preuzete pod prisilom, posebno one koje se tiču odricanja od prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavnim.

## Član 5.

Sticanje i prestanak dravljanstva Federacije Bosne i Hercegovine utvrđuju se federalnim zakonom, s tim da:

- a)njedna osoba ne može biti lišena dravljanstva proizvoljno, ili na način koji bi je ostavio bez dravljanstva; i
- b)svi građani imaju pravo zadržati i dravljanstvo druge druge.

## Član 6.

Svi sudovi, organi uprave, institucije koje vrše javna ovlašćenja i drugi organi federalne vlasti primjenjivat će i poštovati prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu. Sud za ljudska prava osnovat će se u skladu sa članom IV. C. 18.

## Član 7.

Svi nadležni organi vlasti u Federaciji saradivat će sa svim međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu.

## B. PRVA IMENOVANJA I FUNKCIJE OMBUDSMENA

## 1. Opće odredbe

## Član 1.

(1) Postoje tri ombudsmena: jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan koji predstavlja ostale, koje imenuje Parlament Federacije, u skladu sa zakonom koji će se donijeti tri godine nakon stupanja na snagu ovog ustava.

(2) Svaki ombudsman, uz suglasnost Predsjednika Federacije, imenuje jednog ili više zamjenika. Oni će posebno nastojati da imenuju zamjenike u općinama u kojim nacionalna struktura stanovništva ne odražava nacionalnu strukturu kantona kao cjeline. Nadležni organi vlasti će omogućiti takva nastojanja.

(3) Trajanje mandata ombudsmena i njihovih zamjenika jednako je trajanju mandata predsjednika i sudija Vrhovnog suda.

(4) Svaki ombudsman imenuje ostalo osoblje u okvirima buduća odobrenog za tu namjenu od Vlade Federacije ili, u početku, od Premijera.

## Član 2.

(1) Ombudsmeni su dužni štititi ljudsko dostojanstvo, prava i slobode zajamčene ovim ustavom, instrumentima navedenim u Aneksu i u stavima kantona. Naročito će raditi na oticanju posljedica kršenja ljudskih prava i sloboda, a posebno posljedica etničkog progona.

(2) U vršenju svojih funkcija, ombudsmeni će raditi u skladu sa zakonom i principima moralja i pravde.

## Član 3.

Svaki ombudsman samostalno vrši svoje funkcije, osim ako ovim ustavom nije drugačije utvrđeno. Ombudsmeni mogu saradivati u vršenju bilo koje od svojih funkcija.

## Član 4.

Ombudsmeni su nezavisni u vršenju svojih funkcija, i nijedna osoba niti organ vlasti ne mogu se miješati u te funkcije.

## 2. Nadležnosti i ovlašćenja ombudsmena

## Član 5.

Ombudsmeni mogu ispitivati djelatnosti bilo koje institucije Federacije, kantona ili općina, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica.

## Član 6.

(1) Ombudsman ima pravo pokretati postupak pred nadležnim sudovima i intervenirati u postupcima koji su u toku, uključujući i one pred Sudom za ljudska prava.

(2) Ombudsman ima pravo tražiti pomoć sudske policije, kako je predviđeno članom IV. C. 8.

## Član 7.

(1) U izvršavanju svojih funkcija ombudsman može istraživati sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i sudske i upravne spise i zahtijevati saradnju od svake osobe, uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa. Ombudsman može prisustvovati sudske i upravnim postupcima, kao i sastancima drugih organa, te može pristupiti svim mjestima gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade i prekontrolirati ih.

(2) Ombudsman, njegovi zamjenici i svaka osoba koja provodi istražu iz paragrafa (1) ovog člana, dužni su čuvati tajnost dobivenih informacija, i pri tome, prema svim dokumentima i spisima postupati u skladu sa važećim propisima, osim u slučaju predviđenom u članu II. B. 8.

## 3. Izvještaji ombudsmena

## Član 8.

(1) Svaki ombudsman podnosi godišnji izvještaj Premijeru i zamjeniku Premijera, svakom predsjedniku kantona i Konferenciji o evropskoj sigurnosti i saradnji.

(2) Ombudsmen može, u bilo koje vrijeme, podnijeti posebne izvještaje nadležnim federalnom, kantonalnom, općinskom ili međunarodnom tijelu. Domaće ustanove dužne su odgovoriti u roku koji odredi ombudsmen.

(3) U izvještaju navedene u paragrafima (1) i (2) ovog člana ombudsmen može uključiti bilo koji materijal opisan u članu II. B. 5. i poduzeti mјere za zaštitu informacija koje zahtijevaju tajnost.

#### 4. Propisi ombudsmena

##### Član 9.

Svaki ombudsmen pojedinačno ili svi ombudsmeni zajedno propisati će organizaciju i način obavljanja svojih funkcija. Ti se propisi objavljaju u službenom glasilu Federacije. Parlament Federacije može zakonom promjeniti ove propise.

### III. PODJELA NADLEŽNOSTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLASTI

##### Član 1.

U isključivoj nadležnosti Federacije su:

- a) vođenje vanjskih poslova;
- b) organiziranje i vođenje odbrane Federacije i zaštita njenih granica, uključujući ustanovljenje zajedničke komande armijskih snaga Federacije, nadzor nad vojnom proizvodnjom i zaključivanje vojnih sporazuma;
- c) državljanstvo;
- d) utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu i politiku korišćenja zemljišta na federalnom nivou;
- e) uređivanje trgovine, uključujući carine, međunarodnu trgovinu i finansije, trgovinu unutar Federacije, prava industrijskog vlasništva, standardizaciju proizvoda, papire od vrijednosti i komunikacije;
- f) uređivanje finansija i finansijskih institucija, uključujući uspostavljanje i kontrolu monete Federacije, utvrđivanje monetarne i fiskalne politike, i osnivanje centralne banke;

g) suzbijanje međunarodnog i međukantonalnog kriminala, posebno terorizma, neovlašćene trgovine drogom i organiziranog kriminala kao i saradnju sa Interpolom;

h) dodjela elektronskih frekvencija za radio, televiziju i za ostale potrebe;

i) utvrđivanje energetske politike, uključujući raspodjelu između kantona i osiguranje i održavanje potrebne infrastrukture;

j) finansiranje djelatnosti federalnih vlasti i ustanova i institucija koje federalne vlasti osnivaju oporezivanjem, zaduživanjem ili na druge načine.

##### Član 2.

Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

- a) jamčenje i provođenje ljudskih prava;
- b) zdravstvo;
- c) politiku zaštite čovjekove okoline;
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu;
- e) socijalnu politiku;
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;
- g) imigraciju i azil;
- h) turizam;
- i) korišćenje prirodnih bogatstava.

##### Član 3.

(1) U skladu sa potrebama, nadležnosti iz člana III. 2. mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U vršenju ovih nadležnosti, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa ovim ustavom i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast će postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju. Federalna vlast, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

(4) U vršenju ovih nadležnosti, u skladu sa ovim ustavom i svojim kantonalnim ustavom, kantoni će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica, te provoditi će odluke, učestvovati u odlučivanju, i, kad je potrebno, predlagati odluke u zakonodavnim tijelima. Kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

##### Član 4.

Kantoni imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti. Posebno su nadležni za:

- a) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa kantonalnim oznakama,
- b) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja;
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike;
- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;
- e) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi;
- f) donošenje propisa o korišćenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje;
- g) donošenje propisa o unaprednjenu lokalnog poslovanja i dobrovornih aktivnosti;
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;
- i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;
- j) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;
- k) stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa;
- l) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

### IV. STRUKTURA FEDERALNE VLASTI

#### A. ZAKONODAVNA VLAST FEDERALNE PARLAMENT FEDERACIJE

##### 1. Predstavnički dom

##### Član 1.

Predstavnički dom sastoji se od 140 poslanika.

##### Član 2.

Mandat poslanika u Predstavničkom domu je četiri godine, ukoliko se Dom ne raspusti u skladu sa ovim ustavom.

##### Član 3.

(1) Poslanici u Predstavničkom domu biraju se demokratiskim putem na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, na teritoriji cijele Federacije. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registriranu stranku.

(2) Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Izabrani poslanici u Predstavničkom domu iz svake stranke osobe su sa vrha liste te stranke, prema broju dobijenih glasova. Zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

##### Član 4.

Svaki birač sa pravom glasa može biti poslanik u Predstavničkom domu.

##### Član 5.

Predstavnički dom bit će prvi put sazvan najkasnije dvadeset dana nakon objavljinjanja rezultata izbora.

#### 2. Dom naroda

##### Član 6.

Dom naroda sastoji se od trideset delegata Bošnjaka i trideset delegata Hrvata kao i ostalih delegata čiji je broj u istom omjeru prema šezdeset kao što je i broj poslanika kantonalnih zakono-

davnih tijela koji se ne izjašnjavaju kao Bošnjaci i Hrvati u odnosu na poslanike Bošnjake i Hrvate u kantonalnim zakonodavnim tijelima.

### Član 7.

Mandat delegata u Dom naroda je četiri godine, ukoliko Dom ne bude raspušten u skladu sa ovim ustavom.

### Član 8.

Broj delegata koji se bira za Dom naroda u svakom kantonu je proporcionalan nacionalnoj strukturi stanovništva kantona. U okviru tog broja, procenat delegata Bošnjaka, Hrvata i ostalih iz kantona bit će, što je moguće više, približan procentu Bošnjaka, Hrvata i ostalih poslanika u zakonodavnom tijelu tog kantona. U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan delegat ostalih iz svakog kantona koji imaju najmanje jednog takvog poslanika u svom zakonodavnom tijelu, a ukupan broj delegata Bošnjaka, Hrvata i ostalih bit će u skladu sa članom IV. A. 6. Delegate Bošnjake, Hrvate i ostale iz svakog kantona biraju odgovarajući poslanici u zakonodavnom tijelu tog kantona.

### Član 9.

Delegati se biraju iz reda poslanika u kantonalnom zakonodavnom tijelu.

### Član 10.

Dom naroda saziva se prvi put najkasnije dvadeset dana nakon izbora kantonalnih zakonodavnih tijela.

## 3. Opće odredbe

### Član 11.

Svaki dom, iz reda svojih članova, bira predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Doma, koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, i donosi svoje poslovne kojima se mogu utvrditi i drugi funkcioneri.

### Član 12.

Svaki dom radi javno, osim u izuzetnim slučajevima, predviđenim njihovim poslovnicima, i objavljuje zapisnik o svojim raspravama i odlukama.

### Član 13.

(1) Članovi oba doma Parlamenta Federacije ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u gradanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

(2) Nijedan član oba doma ne može biti pritvoren ili lišen slobode od bilo kojeg organa vlasti u Federaciji, bez odobrenja Doma čiji je član.

### Član 14.

Članovi oba doma bit će plaćeni kako je utvrđeno zakonom. Plaća se neće povećavati ili smanjivati tokom izbornog mandata, osim za prilagođavanje troškovima života.

### Član 15.

Svaki dom treba da odbije ili usvoji potrebne zakone u razumnom roku nakon njihovog usvajanja u drugom domu. Kada Premier ocijeni da jedan dom neopravdano odugovlači sa usvajanjem zakona, on može sazvati zajedničku komisiju koju čini najviše deset članova iz svakog doma, i koja će, u roku od deset dana, utvrditi prijedlog zakona prihvatljiv za oba doma.

### Član 16.

(1) Kada Predsjednik Federacije utvrdi da domovi nisu u mogućnosti donijeti potrebne zakone, on može, uz suglasnost sa Potpredsjednikom Federacije, raspustiti jedan ili oba doma, s tim da nijedan dom ne može biti raspušten u periodu od godinu dana od njegovog prvog sazivanja.

(2) Predsjednik Federacije raspušta oba doma kad oni ne uspiju donijeti budžet Federacije prije početka budžetske godine.

## 4. Odlučivanje u domovima

### Član 17.

Ukoliko Ustavom nije drugačije utvrđeno, odluke Parlamenta Federacije zahtijevaju potvrdu oba doma, osim za poslovne i deklaracije koje domovi samostalno donose.

### Član 18.

Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda zahtijevaju saglasnost većine delegata u Domu naroda, uključujući većinu bošnjačkih delegata i većinu hrvatskih delegata. Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova bošnjačkih ili hrvatskih delegata. Ukoliko je većina preostalih delegata protiv primjene ove odredbe, osnovat će se Zajednička komisija bošnjačkih i hrvatskih delegata radi razrešenja tog pitanja. Ukoliko Komisija nije u mogućnosti riješiti to pitanje u roku od jedne sedmice od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će riješiti Ustavni sud po hitnom postupku.

### Član 19.

Ostale odluke donose se prostom većinom u svakom domu, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili poslovnikom toga doma.

## 5. Nadle nosti Parlamenta Federacije

### Član 20.

(1) Pored ostalih nadle nosti utvrđenih u ovom ustavu, Parlament Federacije nadle nosti su:

a) izbor Predsjednika i Potpredsjednika Federacije, kako je utvrđeno u članu IV. B. 2;

b) podnošenje zahtjeva, u skladu sa članom IV. B. 3 (1) Ustavnom sudu da odluci treba li smijeniti Predsjednika ili Potpredsjednika Federacije;

c) potvrđivanje imenovanja Vlade Federacije većinom glasova;

d) donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti. Zakoni stupaju na snagu kako je u njima utvrđeno, ali ne ranije nego što budu objavljeni u službenom glasniku Federacije;

e) davanje saglasnosti za svaku upotrebu vojne sile od strane Federacije, koja mora biti u skladu sa međunarodnim pravom;

f) davanje ovlašćenja kantonima da zaključuju sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama;

g) davanje smjernica Premijeru u vođenju vanjskih poslova;

h) odobravanje međunarodnih sporazuma većinom glasova;

i) finansiranje armije Federacije i odobravanje imenovanja oficira, kako je utvrđeno u članu IV. B. 8;

j) donošenje budžeta Federacije i zakona o oporezivanju i osiguravanje potrebnog finansiranja na drugi način; i

k) vršenje drugih nadle nosti koje su mu povjerene.

### Član 21.

Svaki dom može provoditi istragu i u tu svrhu zahtijevati svjedočenja, dokaze i dokumente.

## B. IZVRŠNA VLAST FEDERACIJE

### 1. Predsjednik i Potpredsjednik Federacije

#### Član 1.

Predsjednik Federacije je šef države.

#### Član 2.

U izboru Predsjednika i Potpredsjednika Federacije Klub bošnjačkih delegata i Klub hrvatskih delegata u Domu naroda odvojeno kandidiraju po jednu osobu. Izbor za Predsjednika i Potpredsjednika Federacije zahtijeva prihvatanje oba kandidata zajednički, većinom glasova u Predstavničkom domu, a zatim većinom glasova u Domu naroda, uključujući većinu glasova bošnjačkih delegata i većinu glasova hrvatskih delegata. Ukoliko jedan od domova odbije zajedničku kandidacionu listu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu za Predsjednika i Potpredsjednika Federacije. Izabrane osobe će naizmjenično po jednu godinu biti Predsjednik Federacije, a zatim Potpredsjednik Federacije, u periodu od četiri godine. Predsjednici Federacije, jedan za drugim, ne mogu biti iz istog konstitutivnog narodu.

#### Član 3.

(1) Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije, ukoliko je prekršio zakletvu ili je iz drugih razloga nedostojan vršenja te funkcije, može biti smijenjen odlukom Ustavnog suda koji postupa prema zahtjevu dvotrećinske većine glasova svakog doma Parlamenta Federacije.

(2) Ukoliko Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije umre, bude smijenjen ili prema mišljenju Vlade, usvojenom konsenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne du nosti koje proizlaze iz njegovog polo aja, postupak predviđen u članu IV. B. 2. provest će klubovi delegata u Domu naroda u roku od trideset dana, da bi se popunilo upra njeni mjesto do kraja započetog mandata. Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije obavljaće obje funkcije tokom perioda predviđenog u prethodnoj rečenici ako, prema mišljenju Vlade usvojenom konsenzusom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti izvršavati svoje du nosti; potrebna saglasnost tra iti će se od onog predsjedavajućeg doma Parlamenta Federacije koji je pripadnik drugog konstitutivnog naroda. Ukoliko oba mjeseta ostanu upra njeni, predsjedavajući Doma naroda obavljaće funkciju Predsjednika Federacije, a predsjedavajući Predstavničkog doma funkciju Potpredsjednika Federacije, za potrebnii period.

## 2. Vlada Federacije

### Član 4.

Vlada Federacije čine Premijer, koji je predsjednik Vlade, zamjenik Premijera i ministri, od kojih svaki ima zamjenika. Nijedan zamjenik, uključujući zamjenika Premijera, ne mo e biti iz istog konstitutivnog naroda kao njegov ministar. Zamjenik Premijera će biti ministar odbrane ili ministar vanjskih poslova.

### Član 5.

(1) Predsjednik Federacije uz saglasnost Potpredsjednika Federacije imenuje Vlada Federacije nakon konsultacija sa Premijerom, ili sa kandidatom za tu funkciju. Imenovanje zah-tijeva potvrdu većinom glasova poslanika u Predstavničkom domu. Svako upra njeni mjesto popunjava se istim postup- kom. Najmanje jedna trećina ministarskih mjeseta bit će popu- njena Hrvatima.

(2) Vlada se mo e smijeniti bilo odlukom Predsjednika Federacije, uz saglasnost Potpredsjednika Federacije, ili izglasavanjem nepovjerenja Vladi većinom glasova u svakom od domova. Predsjednik Federacije smjenjuje ministre i zamjenike ministara na prijedlog Premijera.

### Član 6.

(1) Odluke Vlade Federacije koje se tiču vitalnih interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda, donose se konsenzusom. Na ovu odredbu mo e se pozvati jedna trećina ministara, osim Premijera i zamjenika Premijera, ukoliko drugačije ne odluči Ustavni sud u hitnoj proceduri koju zatra i Premijer ili zamjenik Premijera. U svrhu ispunjenja ove odredbe, odluke Vlade odnose se samo na odluke navedene u članovima IV. B. 3. (2), IV. B. 9. i VIII. 1.

(2) Osim pod okolnostima navedenim u članu IV. B. 3. (2), kada Premijer zaključi da Vlada ne mo e postići konsenzus u uvjetima navedenim u paragrafu (1) ovog člana, on će prenijeti sporno pitanje na Predsjednika ili Potpredsjednika Federacije, na onoga koji nije iz istog konstitutivnog naroda kao Premijer, radi donošenja odluke bez odlaganja.

## 3. Podjela izvršnih nadle nosti

### Član 7.

Osim ako ovim ustavom nije drugačije utvrđeno:

a) Predsjednik Federacije nadle an je za:

(I) imenovanje Vlade, šefova diplomatskih misija, oficira u armiji, sudsija federalnih sudova, u skladu sa članovima IV. B. 5, IV. B. 8 i IV. C. 6;

(II) vršenje funkcije vrhovnog komandanta oru anih snaga Federacije,

(III) vodenje konsultacija u vezi sa imenovanjem ombudsmena i sudsija u skladu sa članovima II. B. 1 (2) i IV. C. 6, b);

(IV) potpisivanje odluka Parlamenta Federacije nakon njihovih donošenja u skladu sa članovima IV. A. 17 do 19;

(V) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Federacije u skladu sa članom IV. B. 7 (d);

(VI) primanje i akreditiranje ambasadora; i

(VII) davanje pomilovanja za djela utvrđena federalnim zakonima, osim za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti i genocida.

b) Potpredsjednik Federacije nadle an je za:

(I) zamjenjivanje Predsjednika Federacije u uvjetima navedenim u članu IV. B. 3;

(II) saradnju sa Predsjednikom Federacije u onim situacijama u kojima je potrebno da Predsjednik zatra i njegovu saglasnost; i

(III) izvršavanje onih du nosti povjerenih od Predsjednika ili Parlamenta Federacije.

c) Premijer je nadle an za:

(I) provođenje politike i izvršavanje zakona federalne vlasti, uključujući osiguranje izvršavanja odluka sudova Federacije;

(II) predlaganje smjenjivanja Predsjednika Federacije kako je utvrđeno članom IV. B. 3. (2);

(III) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva; i

(IV) pripremanje bud etskih prijedloga Parlamentu Federacije.

d) Predsjednik Federacije i Premijer zajednički su nadle ni za vodenje vanjskih poslova prema smjernicama Parlamenta Federacije prema članu IV. A. 20. (1) (g).

e) Zamjenik Premijera nadle an je za:

(I) vršenje du nosti ministra odbrane ili ministra vanjskih poslova;

(II) pomaganje Premijeru u provođenju politike i izvršavanju zakona Federacije;

(III) odlučivanje da li će se zatra iti mišljenje Ustavnog suda; i

(IV) vršenje du nosti Premijera kada ovaj nije u mogućnosti obavljati svoju funkciju ili kada je mjesto Premijera upra njeni dok novi Premijer ne preuzme funkciju.

f) Svaki ministar nadle an je za:

(I) provođenje federalne politike i izvršavanje federalnih zakona iz okvira nadle nosti svoga ministarstva ili izvršavanja zadataka koje mu odredi Premijer;

(II) predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadle nosti svoga ministarstva ili prema zadatku koji mu odredi Premijer;

(III) rukovodjenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti svoga ministarstva;

(IV) izdavanje uputstava, instrukcija, naredaba i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršavanja zakona iz nadle nosti njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri Premijer, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Federacije;

(V) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje bud etskih prijedloga iz nadle nosti svog ministarstva ili vršenje drugih zadataka na zahtjev Premijera;

(VI) odgovaranje na pitanja bilo kojeg doma Parlamenta Federacije iz nadle nosti svog ministarstva ili izvršavanje svakog drugog zadatka koji mu povjeri Premijer;

(VII) pomaganje Premijeru u provođenju politike i izvršavanju zakona Federacije; i

(VIII) odlučivanje o odobravanju pokretanja postupka utvrđenog u članu IV. B. 6. (1).

g) Svaki zamjenik ministra nadle an je za:

(I) pomaganje ministru u provođenju politike i izvršavanju zakona Federacije;

(II) pomaganje ministru u provođenju ostalih funkcija utvrđenih u paragrafu (f) ovog člana; i

(III) zamjenjivanje ministra ukoliko ovaj nije u mogućnosti obavljati svoju funkciju, ili ako je mjesto ministra upra njeni, dok novi ministar ne preuzme du nost.

### Član 8.

Predsjednik Federacije, u saglasnosti sa Potpredsjednikom Federacije, imenuje šefove diplomatskih misija uz konsultaciju sa Premijerom ili kandidatom za Premijera, i imenuje oficire u armiji. Imenovanje zahtjeva prihvaćanje većinom glasova svakog doma Parlamenta Federacije pod uvjetom da prihvaćanje imenovanja za članove zajedničke komande armije odobri Dom naroda većinom glasova delegata Bošnjaka i delegata Hrvata.

## Član 9.

Vlada Federacije je ovlašćena donositi uredbe sa zakonskom snagom u slučaju opasnosti po zemlju kada Parlament Federacije nije u mogućnosti to učiniti. Svaka uredba imat će snagu zakona i ne može derogirati prava i slobode utvrđene ovim ustavom. Svaka uredba prestati će vaći najkasnije istekom tridesetog dana od njenog objavljivanja, s tim da će prestati vaći odmah po ukidanju odlukom Parlamenta ili na kraju desetog dana od njenog objavljivanja, ukoliko je Parlament Federacije u zasjedanju kada je uredba objavljena. Uredba objavljena dok Federacija upotrebjava oružane snage u skladu sa ovim ustavom ostati će na snazi do petog dana slijedeće sjednice Parlamenta Federacije, kada prestaje vaći, osim ako ne bude potvrđena ali ni u kom slučaju neće vaći duže od šest mjeseci. Po isteku roka važeće uredbe se ne mogu produžiti, uredba se ne može ponovo donositi niti djelomično mijenjati bez odluke Parlamenta Federacije i njegove saglasnosti.

**4. Imunitet**

## Član 10.

Predsjednik Federacije, Potpredsjednik Federacije, Premier, zamjenik Premiera i ostali članovi Vlade ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo kaj u radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

**C. SUDSKA VLAST FEDERACIJE****1. Opće odredbe o sudovima**

## Član 1.

(1) Sudsku funkciju u Federaciji vrše sudovi Federacije navedeni u paragrafu 2. ovog člana, kantonalni sudovi navedeni u članu V. 11. i općinski sudovi navedeni u članu VI. 7.

(2) Sudovi Federacije su:

- a) Ustavni sud,
- b) Vrhovni sud,
- c) Sud za ljudska prava.

## Član 2.

Svi organi vlasti izvršavat će i pomagati u izvršavanju pre-suda i rješenja svih sudova navedenih u ovom ustavu.

## Član 3.

Ukoliko ovim ustavom nije drugačije utvrđeno, pravila postupka potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima bit će utvrđeni zakonom Federacije. Zakonodavno tijelo kantona može propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju kantonalnim i općinskim sudovima. U skladu sa tim pravilima, svaki sud može utvrditi svoju unutrašnju organizaciju i u vezi sa tim donijeti dopunska pravila.

## Član 4.

(1) Sudska vlast u Federaciji samostalna je i nezavisna.

(2) Sudovi će osigurati jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

(3) Svi sudski postupci javni su, ukoliko, za određene izuzetne situacije, zakonom nije drugačije utvrđeno. Sve presude javno se objavljuju.

**2. Opće odredbe o sudovima Federacije**

## Član 5.

(1) Sudije sudova Federacije bit će ugledni pravnici najviših moralnih osobina.

(2) Sudije sudova Federacije neće biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

## Član 6.

Ako izričito drugačije nije utvrđeno:

a) jednak je broj sudija Bošnjaka i sudija Hrvata u svakom sudu Federacije. Ostali će biti odgovarajuće zastupljeni u svakom takvom sudu.

b) Sudije sudova Federacije imenuje Predsjednik Federacije uz saglasnost Potpredsjednika i uz potvrdu većine delegata u Domu naroda.

c) Sudije sudova Federacije bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu s razlogom smijenjeni konsenzusom ostalih sudija tog suda. Međutim, prve sudije imenovane u skladu sa ovim ustavom bit će u službi u toku mandata od pet godina, ukoliko ranije ne napune 70 godina, i mogu biti ponovo imenovani.

## Član 7.

(1) Parlament Federacije zakonom utvrđuje plaće i druge uvjete službe za sudije sudova Federacije, koji su jednaki, osim što se predsjednicima sudova mogu utvrditi dodatne naknade.

(2) Plaća i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom trajanja službe ni u jednom od sudova Federacije.

## Član 8.

(1) Osnovat će se sudska policija radi pomoći sudovima u Federaciji: osiguranju informacija, osiguranju prisustva svjedočaka, privođenju otpuštenih osoba, odravajući reda u sudnicu i sigurnosti suda te izvršavanju sudskega naloga.

(2) Ukupna nacionalna struktura sudske policije odražavaće nacionalnu strukturu stanovništva Federacije, a za svaku od lokalnih jedinica odražavaće nacionalnu strukturu stanovništva u tom kantonu ili općini.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda odgovoran je za upravljanje sudske policijom.

(4) Predsjednik Vrhovnog suda donosi pravila pod kojima sudska policija može i pomagati ombudsmene, na njihov zahtjev, u vršenju njihovih dužnosti.

**3. Ustavni sud**

## Član 9.

Ustavni sud sastoji se od devet sudija.

## Član 10.

(1) Osnovna funkcija Ustavnog suda je rješavanje sporova:

- a) između kantona;
- b) između kantona i federalne vlasti;
- c) između općina i njihovih kantona ili federalne vlasti; i
- d) između institucija federalne vlasti ili unutar pojedinih institucija federalne vlasti.

(2) Ustavni sud:

a) na zahtjev Predsjednika Federacije, Potpredsjednika Federacije, Premijera, zamjenika Premijera ili na zahtjev jedne trećine članova bilo kog doma Parlamenta Federacije, utvrditi će da li je prijedlog zakona koji je usvojio jedan od domova, ili zakon koji su usvojila oba doma, u skladu sa ovim ustavom;

b) na zahtjev Premijera, zamjenika Premijera, predsjednika kantona ili jedne trećine poslanika u zakonodavnom tijelu kantona, utvrditi će da li su ustav kantona i amandman na ustav, predloženi zakon ili zakon koga je usvojilo to zakonodavno tijelo, u skladu sa ovim ustavom;

c) na zahtjev Predsjednika Federacije, Potpredsjednika Federacije, Premijera ili zamjenika Premijera, utvrditi će da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ federalne vlasti u skladu sa ovim ustavom;

d) na zahtjev Premijera, zamjenika Premijera ili predsjednika kantona, utvrditi će da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ kantonalne ili općinske vlasti u skladu sa ovim ustavom.

(3) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predaju Vrhovni sud, Sud za ljudska prava ili kantonalni sud a koja se pojavljuju u toku postupka pred tim sudom.

## Član 11.

Kad Vrhovni sud, Sud za ljudska prava ili kantonalni sud, u toku postupka koji se vodi pred sudom, smatraju da odgovarajući zakon nije u skladu sa ovim ustavom, obustaviti će postupak i predložiti predmet Ustavnog suda u skladu sa članom IV. Č. 10. (3).

### Član 12.

Odluke Ustavnog suda konačne su i obavezujuće, posebno kada:

a) Sud rješava spor u skladu sa članom IV. C. 10. (1). Sve strane u sporu moraju poštovati tu odluku i pridržavati se naredbi Suda izdatih u toku ili na kraju postupka;

b) Sud utvrđi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona ili općine nije u skladu sa ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se ne izmijeni na način koji propiše Sud ili ukoliko Sud ne utvrđi prijelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

c) Sud odluči o ustavnom pitanju koje mu je predloženo u skladu sa članom IV. C. 10. (3). Odluka Ustavnog suda bit će obavezujuća za sud koji je predložio pitanje u odnosu na postupak tokom kojeg je to pitanje pokrenuto i imat će djejstvo utvrđeno pod (b).

### Član 13.

(1) U svakom postupku koji je u skladu sa članom IV. C. 10. (1), obje strane u sporu imaju pravo biti zastupljene. Sud može odobriti drugim državnim organima, koje smatra zainteresiranim stranama u sporu, da učešćuju u postupku.

(2) U svakom postupku, koji je u skladu sa članom IV. C. 10. (2) osoba ili osobe koje su zatražile ocjenu ustavnosti imaju pravo biti zastupljene isto kao i predstavnik doma ili zakonodavnog tijela koje je usvojilo taj zakon.

(3) U svakom postupku, koji je u skladu sa članom IV. C. 10. (3), sve strane u postupku, u kojem se pojavilo ustavno pitanje, imaju pravo biti zastupljene.

## 4. Vrhovni sud

### Član 14.

Broj sudija Vrhovnog suda utvrđuje se zakonom Federacije prema potrebi, s tim da ne može biti manji od devet sudija.

### Član 15.

(1) Vrhovni sud najviši je albeni sud Federacije, uključujući i odlučivanje o albama na odluke kantonalnih sudova u vezi sa pitanjima koja se tiču Ustava, zakona i drugih propisa Federacije i drugim pitanjima utvrđenim zakonodavstvom Federacije, osim onih iz nadležnosti Ustavnog suda ili Suda za ljudska prava.

(2) Vrhovni sud ima i izvorne nadležnosti utvrđene federalnim zakonima.

### Član 16.

Presude Vrhovnog suda konačne su i obavezujuće. Presude, kao i rješenja Suda koja se odnose na albe podnijete u skladu sa članom IV. C. 15. (1), posebno su obavezujuće za strane u postupku kao i za sud na čije je odluke alba izjavljena.

### Član 17.

U vršenju izvornih nadležnosti iz člana IV. C. 15. (2), Vrhovni sud ima, uz sva ovlašćenja utvrđena zakonom po kojem djeluje, ista ovlašćenja koja imaju i drugi prvostepeni sudovi i iste nadležnosti u skladu sa zakonima navedenim u članu IV. C. 3.

## 5. Sud za ljudska prava

### Član 18.

(1) Sud za ljudska prava sastoji se od trojice sudija, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog iz ostalih naroda.

(2) Ukoliko Sud utvrđi da njegov rad zahtijeva učešće više sudija radi blagovremenog rješavanja predmeta, Parlament Federacije u skladu sa zakonom imenovati će dodatne sudije, a prema gore navedenom omjeru.

### Član 19.

Nadležnost Suda za ljudska prava odnosi se na svako pitanje koje se tiče ustavne ili druge zakonske odredbe, vezano za ljudska prava ili osnovne slobode ili bilo koje instrumente navedene u Aneksu. Sud je nadležan za slučajevе započete nakon 1. januara 1991. godine.

### Član 20.

Svaka strana u albenom postupku, u kome je neki drugi sud Federacije ili kanton izrekao presudu bez prava na albu može, iz bilo kojeg razloga osim zbog isteka roka za koji je odgovorna strana koja je pokrenula postupak, podnijeti albu na presudu Sudu za ljudska prava na osnovu bilo kojeg pitanja iz okvira njegove nadležnosti. Sud može i izdavati naredbe ili poduzimati druge mјere koje smatra odgovarajućim. Odluke Suda su konačne i obavezujuće.

### Član 21.

(1) Žalba se može podnijeti Sudu za ljudska prava i ukoliko postupak pred nekim drugim sudom Federacije ili kantona neopravданo dugi traje.

(2) Sud će, nakon prethodnog razmatranja da li je postupak pred nekim drugim sudom Federacije ili kantona neopravданo dugi trajao, i da li predmet albe spada u njegovu nadležnost, odlučiti da li će prihvati takvu albu.

(3) Sud može poduzeti i druge mјere za ubrzanje postupka.

### Član 22.

Ustavni sud, Vrhovni sud ili kantonalni sud, na zahtjev bilo koje od strana u albenom postupku pred njim, ili na vlastitu inicijativu u odnosu na takvu albu, može se obratiti Sudu za ljudska prava s pitanjem koje je proizašlo iz albe, ako je to pitanje u vezi sa bilo čime iz nadležnosti tog suda. Odgovor Suda za ljudska prava obavezujući je za sud koji je uputio takvo pitanje.

### Član 23.

(1) Sud za ljudska prava propisuje svoj postupak i organizaciju.

(2) Sudsko vijeće sastavljeno je na način utvrđen članom IV. C. 18. (1).

(3) Sud će dozvoliti pismene i usmene iskaze u svakom postupku u skladu sa članovima IV. C. 20. do 22.

## V. KANTONALNE VLASTI

### 1. Opće odredbe

#### Član 1.

U izvršavanju svojih nadležnosti utvrđenih u članovima III. 2. i 4. svaki kanton će:

a) poduzeti sve potrebne mјere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu, i djelovati će u skladu sa ovim ustavom;

b) izvršavati svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini.

#### Član 2.

(1) Svaki kanton ovlašćen je da delegira ili prenese svoje nadležnosti na općine na svojoj teritoriji ili na federalnu vlast.

(2) Svaki kanton može delegirati svoje nadležnosti vezane za obrazovanje, kulturu, turizam, lokalno poslovanje i dobrovorne aktivnosti, radio i televiziju općinama na svojoj teritoriji, a dužno je to učiniti prema općinama čije većinsko stanovništvo, po nacionalnoj strukturi, nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu u kantonu kao cjelinu.

(3) Svaki kanton može zaključivati sporazume sa drugim državnim i međunarodnim organizacijama samo uz saglasnost Parlamenta Federacije.

#### Član 3.

Kantoni sa bošnjačkom ili hrvatskom većinom mogu osnivati savjete kantona u cilju koordiniranja politike i aktivnosti u vezi sa pitanjima od zajedničkog interesa za njihove zajednice i radi obavještavanja svojih predstavnika u Domu naroda. Savjeti mogu osnovati koordinaciona tijela, kao što su komisije i radne grupe, radi razmjene informacija i uskladivanja aktivnosti kantona u izvršavanju njihovih nadležnosti, ali ne mogu obuhvatati vojne ili političke dogovore.

#### Član 4.

Svaki kanton ima ustav, kojim se osiguravaju:

a) dolje navedene institucije; i

b) zaštita prava i sloboda utvrđenih ovim ustavom.

Ustavi kantona moraju biti u skladu sa ovim ustavom.

## 2. Zakonodavna tijela kantona

### Član 5.

(1) Svaki kanton ima zakonodavno tijelo koje se sastoji od jednog doma, čiji je broj poslanika utvrđen u odnosu na nacionalnu strukturu stanovništva, ali koji ne može biti manji od 30 niti veći od 50 poslanika.

(2) Poslanici u zakonodavnom tijelu kantona imaju dvo-godišnji mandat.

(3) Poslanike u zakonodavnom tijelu kantona biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem, na cijeloj teritoriji kantona. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju od registriranih stranki.

(4) Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Kantonalni poslanici bit će birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova; zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

(5) Svaki birač može biti biran za kantonalnog poslanika.

(6) Zakonodavno tijelo kantona prvi put bit će sazvano najkasnije deset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

### Član 6.

Zakonodavno tijelo kantona:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja kantonalni ustav;
- b) bira predsjednika kantona, kao što je utvrđeno članom V. 8;
- c) bira kantonalne sudije, kao što je utvrđeno članom V. 11;
- d) utvrđuje nadle nost kantonalnih i općinskih sudova;
- e) donosi ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadle nosti; i
- f) usvaja bud et kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebitno finansiranje.

### Član 7.

(1) Svako zakonodavno tijelo kantona bira predsjedavajućeg, između svojih poslanika i donosi poslovnik.

(2) Zakonodavno tijelo kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predvidenim njegovim poslovnikom, i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i odlukama.

(3) Kantonalni zakoni stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni.

(4) Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili ka njem na bilo koji drugi način zbog izraza enog mišljenja i datog glasa u zakonodavnom tijelu.

(5) Zakonodavno tijelo kantona može provoditi istrage i u tu svrhu zatražiti da mu se predlože dokumenti i svjedočenja.

## 3. Izvršna vlast kantona

### Član 8.

(1) Svaki kanton ima predsjednika koji se bira većinom glasova u zakonodavnom tijelu kantona između kandidata koje predlože poslanici.

(2) Predsjednik kantona ima dvogodišnji mandat i ne može biti biran više od dva puta uzaopsteno.

(3) Predsjednik kantona može biti smijenjen dvotrećinskom većinom u zakonodavnom tijelu kantona.

(4) Ukoliko mjesto predsjednika kantona ostane upravljeno, kantonalno zakonodavno tijelo izabrat će novog predsjednika u roku od 30 dana. U slučaju da predsjednik kantona bude privremeno u nemogućnosti da obavlja svoju dužnost, predsjedavajući kantonalnog zakonodavnog tijela vršiće funkciju predsjednika kantona.

(5) Vlada kantona imenuje predsjednik kantona i potvrđuje je kantonalno zakonodavno tijelo većinom glasova. Organizacija kantonalne vlade uređuje se u skladu sa kantonalnim ustavom, tako da vlada odražava nacionalni sastav stanovništva kao cjeline, s tim da u svakom slučaju osigurava zastupljenost konstitutivnih naroda.

### Član 9.

Vlada kantona nadle nosti je za:

a) provodenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona, izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadle nosti povjerene kantonu od federalne vlasti;

b) pripremu prijedloga budeta kojeg odobrava kantonalno zakonodavno tijelo;

c) osiguranje saradnje kantonalne vlade i ombudsmena;

d) nadzor nad istragom i krivičnim gonjenjem u vezi sa kršenjem kantonalnih zakona, kao i nad kantonalnom policijom a, posebno, osiguranjem poštovanja odredbi člana V. 10; i

e) izvršavanje drugih nadle nosti utvrđenih zakonom ili kantonalnim ustavom.

### Član 10.

U izvršavanju svojih nadle nosti u odnosu na kantonalnu policiju, kantonalna vlada će osigurati da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva tog kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine.

## 4. Kantonalno sudstvo

### Član 11.

(1) Svaki kanton ima sudove koji imaju izvornu nadlenost u stvarima koje ne spadaju u nadle nosti općinskih sudova i druge nadle nosti utvrđene zakonom i koji odlučuju po albam na presude općinskih sudova,

(2) Kantonalne sudije predlažu kantonalni predsjednik, iz redova uglednih pravnika, a bira ih većinom glasova kantonalno zakonodavno tijelo, s tim da nacionalna struktura sudstva u cijelini odražava nacionalnu strukturu stanovništva tog kantona.

(3) Kantonalne sudije bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudija Vrhovnog suda. Uvjeti službe bit će određeni kantonalnim zakonima. Plaća i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom njihove službe na sudu kantona.

(4) Svaki kantonalni sud bira svoga predsjednika.

## VI. OPĆINSKE VLASTI

### Član 1.

U vršenju svojih nadle nosti svaka općina:

a) poduzima sve potrebne mjeru u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i u instrumetima navedenim u Aneksu;

b) vodi računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u općini.

### Član 2.

(1) U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

(2) Općina ima statut koji mora biti u skladu sa ovim ustavom, kantonalnim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

### Član 3.

(1) Svaka općina ima općinsko vijeće.

(2) Mandat članova općinskog vijeća je dvije godine, s tim da mandat prvih članova općinskog vijeća traje jednu godinu.

(3) Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registriranu stranku. Svaka stranka će dobiti broj vijećničkih mjesta srazmjerno procentu osvojenih od ukupnog broja važećih glasova.

(4) Svaki birač može biti biran za općinskog vijećnika.

### Član 4.

Općinsko vijeće:

a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine;

b) bira općinskog načelnika;

c) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebitno finansiranje koje nisu osigurani kantonalna ili federalna vlast; i

d) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadle nosti.

### Član 5.

(1) Općinsko vijeće stvara uvjete za izbor općinskog načelnika i donosi svoj poslovnik koji mora biti u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonodavstvom.

(2) Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim u svom poslovniku, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

(3) Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano ali ne prije nego što budu objavljeni.

#### Član 6.

Općinski načelnik nadle an je za:

- a) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika;
- b) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, i delegiranih ili prenesenih nadle nosti općini od kantonalne i federalne vlasti;
- c) osiguranje saradnje općinskih službenika sa ombudsmenima; i
- d) podnošenje izvještaja općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojim aktivnostima.

#### Član 7.

(1) Općina ima sudove, koji se mogu osnovati u saradnji sa drugim općinama. Općinski sudovi imaju izvornu nadle nost za sve gradanske i krivične stvari, osim ako je ovim ustavom, kantonalnim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom kantona, dio izvorne nadle nosti prenesen na neki drugi sud.

(2) Općinske sude osniva i finansira kantonalna vlast.

(3) Sudije općinskih sudova imenjuje predsjednik najvišeg kantonalnog suda nakon konsultacija sa općinskim načelnikom.

(4) Općinske sudije bit će u službi do dobi od 70 godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom suda najvišeg kantonalnog suda. Uvjeti službe bit će određeni kantonalnim zakonom. Plaća i ostale naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom službe u općinskim sudovima u okviru kantona.

### VII. MEĐUNARODNI ODNOSI

#### Član 1.

Međunarodni odnosi Federacije zasnivaju se na međunarodnom subjektivitetu, teritorijalnom integritetu i kontinuitetu Republike Bosne i Hercegovine.

#### Član 2.

Međunarodni odnosi Federacije zasnivaju se na poštivanju međunarodnog prava, obaveza iz međunarodnih ugovora i na načelu da se međunarodni sukobi moraju rješavati mirnim putem.

#### Član 3.

Međunarodni ugovori i drugi međunarodni sporazumi na snazi, u odnosu na Federaciju, i opća pravila međunarodnog prava, sastavni su dio zakonodavstva Federacije. U slučaju bilo koje nesaglasnosti između međunarodnih ugovora i zakonodavstva, prevagnut će međunarodni ugovori.

#### Član 4.

(1) Međunarodne ugovore i druge sporazume potpisuje i ratificira, u ime Federacije, Predsjednik Federacije. Oni stupaju na snagu u Federaciji samo ako ih odobri Parlament Federacije, osim kad je zakonom utvrđeno da pojedine vrste međunarodnih ugovora i sporazuma ne zahtijevaju takvo odobrenje.

(2) Predsjednik Federacije može, po savjetu Premijera, otkazati međunarodne ugovore ili sporazume ukoliko mu to dopušta međunarodno pravo, a dužan je tako postupiti kad to zahtijeva Parlament Federacije.

### VIII. AMANDMANI NA USTAV

#### Član 1.

(1) Amandmane na Ustav može predlagati Predsjednik Federacije u saglasnosti sa Potpredsjednikom, Vladom Federacije, većinom poslanika u Predstavničkom domu ili većinom bošnjačkih i hrvatskih delegata u Domu naroda.

(2) Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati ni u jednom od domova Parlamenta Federacije prije isteka roka od dvije sedmice nakon što su prvi put bili podneseni.

(3) Predloženi amandman usvaja se:

- a) u Domu naroda prostom većinom, uključujući većinu bošnjačkih i većinu hrvatskih delegata;
- b) u Predstavničkom domu dvotrećinskom većinom poslanika.

#### Član 2.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrđenih u članu II. A. 1. do 7. ni promijeniti ovaj član Ustava.

### IX. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

#### Član 1.

(1) Ustav Federacije usvojiti će i proglašiti Ustavotvorna skupština, koja se sastoji od onih poslanika koji su izabrani na izborima 1990. godine u Skupštinu Republike Bosne i Hercegovine, a čiji je mandat još uvijek važeći.

(2) Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Ustavotvorne skupštine, uključujući konsenzus između većine članova delegacije hrvatskog naroda, koja se sastoji od svih poslanika hrvatske nacionalnosti i većine članova delegacije bošnjačkog naroda, koja se sastoji od svih poslanika bošnjačke nacionalnosti.

(3) Osvaj ustanova stupa na snagu u ponoć onog dana kada ga usvoji Ustavotvorna skupština.

#### Član 2.

(1) Ustavotvorna skupština:

- a) usvaja Ustav Federacije u skladu sa članom IX. 1;
- b) biraju Predsjednika Federacije u prijelaznom periodu, Potpredsjednika Federacije u prijelaznom periodu i Vladu Federacije u prijelaznom periodu, kako je utvrđeno u članu IX. 3 (3); i
- c) usvaja izborni zakon u prijelaznom periodu, u skladu sa članom IX. 3. (4) i članom IX. 4. (1).

(2) Svi zakoni koje usvoji Ustavotvorna skupština ostaju na snazi pet mjeseci nakon što se Parlament Federacije prvi put sastane, osim ako ih Parlament ne potvrdi.

#### Član 3.

(1) Do prvog saziva Predstavničkog doma, njegove funkcije prema ovom ustavu, vrši Ustavotvorna skupština iz člana IX. 1. (1).

(2) Do prvog saziva Doma naroda, njegove funkcije prema ovom ustavu vrši Ustavotvorna skupština. Za odluke koje zahtijevaju odvojeno glasanje bošnjačkih i hrvatskih delegacija u Domu naroda, glasovi hrvatske i bošnjačke delegacije u Ustavotvornoj skupštini zadovoljavljat će ovaj zahtjev.

(3) Čim ovaj ustav stupa na snagu, Ustavotvorna skupština biraju Predsjednika i Potpredsjednika Federacije u prijelaznom periodu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe člana IV. B. 2. i gore navedene parafre (1) i (2). Ovi državni funkcioneri zatim predlažu u Vladu Federacije u prijelaznom periodu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe člana IV. B. 5. i gore navedeni paragraf (1), i imenuju sudije federalnih suda u prijelaznom periodu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe člana IV. C. 6. (b). Predsjednik, Potpredsjednik Federacije i članovi Vladu Federacije u prijelaznom periodu vrše dužnost odgovarajućih stalnih funkcionera u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa članom IX. 4. (2).

(4) Kantonalna zakonodavna tijela u prijelaznom periodu bit će izabrana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog ustanova, a sastojat će se od pet odbornika u svakoj skupštini općine, koji će biti izabrani od strane i između odbornika skupštine općine izabranih 1990. godine, čiji su mandati još uvijek važeći.

(5) Čim ovaj ustav stupa na snagu odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine, čiji su mandati još uvijek važeći, u najkraćem roku će izabrati općinske organe u prijelaznom periodu u skladu sa ovim ustavom.

#### Član 4.

(1) Izbori za Predstavnički dom i Dom naroda održat će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog ustanova, a za kantonalna zakonodavna tijela i općinska vijeća u roku od pet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog ustanova. Ovi izbori bit će uređeni zakonom koji će usvojiti Ustavotvorna skupština

većinom glasova, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika, a nadgledat će ih Ujedinjeni narodi i Konferencija o evropskoj sigurnosti i saradnji.

(2) U roku od dvije sedmice nakon prvog saziva oba doma Parlamenta Federacije, domovi će izabrati Predsjednika i Potpredsjednika Federacije. U roku od dvije sedmice nakon izbora, Predsjednik, uz saglasnost Potpredsjednika Federacije, imenovat će Vladi Federacije, a Predstavnički dom će razmotriti imenovanja Vlade po hitnom postupku.

(3) Nijedna osoba, osuđena za ratne zločine ili protiv koje je pokrenut sudski postupak zbog počinjenih ratnih zločina, ne može biti izabrana ni na jednu javnu funkciju u Federaciji.

#### Član 5.

(1) Svi zakoni, drugi propisi i sudska pravila koji su na snazi u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustava ostajuće na snazi u mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa ovim ustavom, dok nadležni organi vlasti ne odluče drugačije.

(2) Svi međunarodni ugovori i sporazumi na snazi u Federaciji, na dan stupanja na snagu ovog ustava, ostajuće na snazi ukoliko ih ne otkaze Predsjednik Federacije u skladu sa članom VII. 4. (2).

#### Član 6.

Sve osobe na državnoj funkciji u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustava, ostajuće na toj funkciji dok ne budu razriješeni u skladu sa odgovarajućim zakonom ili dok se ta funkcija ne ukine.

#### Član 7.

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristit će se u proračunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu.

#### Član 8.

Svi postupci u sudovima, organima i tijelima koja vrše javna ovlašćenja na teritoriji Federacije, na dan stupanja na snagu ovog ustava, nastavljajuće se ili će se prenijeti na druge sudove, organe i tijela koja će biti osnovana prema ovom ustavu, a u skladu sa zakonodavstvom kojim su utvrđene nadležnosti tih sudova, organa i tijela.

#### Član 9.

Slijedeće odredbe koje se odnose na odredene prijelazne međunarodne pravne primjenjuju se na periode kako slijedi:

a) dok Federacija ne usvoji zakone o sudskim postupcima iz člana IV. C. 3, sudovi u Federaciji mogu primjenjivati važeće zakone o sudskim postupcima koji nisu u suprotnosti sa ovim ustavom.

b) u prijelaznom periodu predsjednik Vrhovnog suda može sklapati pravne primjene sa odgovarajućim međunarodnim tijelima, radi obavljanja funkcija koje se povjeravaju sudskej policiji.

c) prvi pet godina nakon stupanja na snagu ovog ustava, trojicu sudija Ustavnog suda, koji će biti stranci i koji nisu državljanini nijedne susjedne države, imenovat će predsjednik Međunarodnog suda pravde nakon konsultacija sa Predsjednikom i Potpredsjednikom Federacije;

d) (I) Sud za ljudska prava djelovat će u okviru mehanizma kojeg je ustanovio Savjet Evrope Rezolucijom 93 (6) svojeg Ministarskog savjeta, s tim da se ta rezolucija može mijenjati sve dok bude primjenjiva na Federaciju;

(II) Sud za ljudska prava, u početku, sastojat će se od sedam sudija, od kojih će trojica biti imenovana i obavljati funkciju u skladu sa uvjetima iz člana IV. C. 6. Ministarski savjet Savjeta Evrope imenovat će četvoricu sudija ovog suda u skladu sa Rezolucijom 93 (6). Te sudije će biti stranci, koji ne mogu biti državljanini nijedne od susjednih država;

(III) Ako Sud za ljudska prava zaključi da njegov rad zahtjeva učešće više sudija da bi se izbjegli nepotrebni zastoje u rješavanju sporova, Predsjednik Federacije će dogovoriti sa Savjetom Evrope da se imenuju dodatne sudije u skladu sa omjerom domaćih i stranih sudija utvrđenim u članu IX. 9. d) (II).

e) Za period koji ne može biti manji od tri godine i u slučaju dok Parlament Federacije ne donese zakon koji regulira imenovanje ombudsmena, njih će imenovati i razrješavati Konferencija o evropskoj sigurnosti i saradnji nakon konsultacija sa Predsjednikom i Potpredsjednikom Federacije.

#### Član 10.

Ovaj ustav će se primjenjivati u distriktu Sarajevo i općini grada Mostara dok su pod međunarodnom upravom, ako drugačije ne odluči međunarodni upravitelj koji ne smije odstupati od poglavla II. o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Predsjednik Federacije za vrijeme međunarodne uprave konsultirat će se sa međunarodnim upraviteljima kako bi se olakšala potpuna primjena ovog ustava u tim općinama, kao i neposredno nakon isteka tog perioda.

#### Član 11.

(1) Skupština Republike Bosne i Hercegovine, izabrana 1990. godine nastavlja sa svojim radom prema nadležnostima utvrđenim u Ustavu Republike Bosne i Hercegovine, dok ne bude postignut i proveden konačni mirovni sporazum za Bosnu i Hercegovinu.

(2) Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Bosne i Hercegovine zadajuće svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom Republike Bosne i Hercegovine dok ne bude postignut i proveden konačni mirovni sporazum za Bosnu i Hercegovinu, s tim što njihove nadležnosti ne smiju zadirati u ovlašćenja državnih organa uspostavljenih u skladu sa ovim ustanovom.

(3) Dok funkcioneri federacije, kantona i općina u prijelaznom periodu ne budu izabrani u skladu sa članom IX. 3. postojeći administrativni organi ostajuće na snazi unutar Federacije, osim u općini grada Mostara, kojom će upravljati upravitelj Evropske unije u periodu do dvije godine.

### ANEKS USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

#### INSTRUMENTI ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA KOJI IMAJU PRAVNU SNAGU USTAVNIH ODREDBA

1. Konvencija o spriječavanju i kažnjavanju zločina genocida, 1948.
2. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, 1948.
3. Ženevske konvencije I-IV. o zaštiti ratova rata, 1949. i Ženevski dopunski protokoli I-II, 1977.
4. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, i dopunski protokoli, 1950.
5. Konvencija o pravnom statusu izbjeglica, 1951. i dopunski protokol, 1966.
6. Konvencija o nacionalnosti udatih ena, 1957.
7. Konvencija o smanjenju broja apatrida, 1961.
8. Evropska socijalna povelja, 1961. i dopunski protokol 1.
9. Međunarodna konvencija o eliminaciji svih vrsta rasne diskriminacije, 1965.
10. Međunarodni ugovor o gradanskim i političkim pravima, 1966. i pripadajući mu dopunski Opcionalni protokoli, 1989.
11. Međunarodni ugovor o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, 1966.
12. Međunarodna konvencija o eliminaciji svih vrsta diskriminacije ena, 1979.
13. Deklaracija Ujedinjenih naroda o eliminiranju svih vrsta netolerancije i diskriminacije na osnovu vjere ili vjeroispovijesti, 1981.
14. Konvencija protiv mučenja i drugih vrsta okrutnog, nehumanog ili ponuđajućeg postupanja ili kažnjavanja, 1984.
15. Evropska konvencija o spriječavanju mučenja, nehumanog ili ponuđajućeg postupanja ili kažnjavanja, 1987.
16. Konvencija o pravima djeteta, 1989.
17. Konvencija o pravima radnika na privremenom radu u inozemstvu i članova njihovih obitelji, 1990.
18. Dokument sastanka u Kopenhagenu Konferencije o ljudskoj dimenziji KESS-a, Poglavlje IV, 1990.
19. Preporuke parlamentarne skupštine Evropskog savjeta o pravima manjina, paragrafi 10-13, 1990.

20. Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim ili jezičkim manjinama, 1990.

21. Evropska povelja o regionalnim jezicima i jezicima manjina, 1992.

## 1

Na osnovu člana IX, 1, (1) i (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici Ustavotvorene skupštine odranoj 30. o ujka 1994. godine, donosi

### ODLUKU

#### O PROGLAŠENJU USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglasjava se Ustav Federacije Bosne i Hercegovine kojeg je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Ustavotvorene skupštine odranoj 30. o ujka 1994. godine.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupa na snagu u ponoć 30. o ujka 1994. godine.

US broj 1/94 30. o ujka 1994. godine Sarajevo	Predsjedavajući Ustavotvornom skupštinom Federacije BiH, <b>Mariofil Ljubić, s. r.</b>
---	---

### USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

**Uvjereni** da demokratske institucije temeljne na poštivanju ljudskih prava i sloboda najbolje stvaraju sklad između sebe i svojih zajednica,

**Odbijajući** nasilje rata,

**U elji** da pridonesu unapređenju mira,

**U elji** da promiču slobodu pojedinca i razvijaju slobodno traje,

**Vodeni** načelima Povelje Ujedinjenih naroda, Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, Izjavom i načelima Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji usvojenim na zasjedanju u Londonu, kao i odlukama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda koje se odnose na bivšu Jugoslaviju,

**Na temelju** suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Bosne i Hercegovine,

**Narodi i građani Bosne i Hercegovine**, odlučni da osiguraju punu nacionalnu jednakost, demokratske odnose i najviše standarde ljudskih prava i sloboda, **ovim osnivaju Federaciju Bosne i Hercegovine**.

#### I. USPOSTAVA FEDERACIJE

##### Članak 1

(1) Bošnjaci i Hrvati kao konstitutivni narodi, zajedno s ostalima, i građani Republike Bosne i Hercegovine, ostvarujući svoja suverena prava, preoblikuju nutarnji ustroj teritorija s većinskim bošnjačkim i hrvatskim pučanstvom u Republici Bosni i Hercegovini u Federaciju Bosne i Hercegovine koja se sastoji od federalnih jedinica s jednakim pravima i odgovornostima.

(2) Odluke o ustavnom statusu teritorija Republike Bosne i Hercegovine s većinskim srpskim pučanstvom donijet će se tijekom pregovora o miru i na Međunarodnoj konferenciji o bivšoj Jugoslaviji.

##### Članak 2

Federacija Bosne i Hercegovine sastoji se od federalnih jedinica (kantona). Metode i postupci fizičkog određivanja granica između kantona utvrđit će se federalnim propisima. Kantoni će se imenovati isključivo po gradovima sjedištima kantonalnih vlasti ili po regionalno-zemljopisnim karakteristikama.

##### Članak 3

Službeno je ime Federacije: Federacija Bosne i Hercegovine.

##### Članak 4

Glavni je grad Federacije Sarajevo.

##### Članak 5

(1) Federacija ima grb, zastavu, himnu i pečat, kao i druga znamenja kako odluči Parlament Federacije u skladu s točkom (2) ovog članka.

(2) Za prihvatanje znamenja potrebna je većina glasova u svakom domu Parlamenta Federacije, uključujući većinu glasova bošnjačkih izaslanika i većinu glasova hrvatskih izaslanika u Domu naroda.

##### Članak 6

(1) Službeni su jezici Federacije bosanski jezik i hrvatski jezik. Službeno je pismo latinica.

(2) Ostali se jezici mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

(3) Dodatni jezici mogu se odrediti kao službeni većinom glasova u svakom domu Parlamenta Federacije, uključujući većinu glasova bošnjačkih izaslanika i većinu glasova hrvatskih izaslanika u Domu naroda.

#### II. LJUDSKA PRAVA I TEMELJNE SLOBODE

##### A. OPĆE ODREDBE

##### Članak 1

Budući da se načela, te prava i slobode utvrđena instrumentima navedenim u Dodatku ovog ustava primjenjuju na cijeloj teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, slijedeće se odredbe odnose na Federaciju.

##### Članak 2

Federacija će osigurati primjenu najviše razine medunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Dodatku. Osobito:

(1) Sve osobe unutar teritorija Federacije u ivaju slijedeća prava:

a) naivot;

b) na slobodu time da su uhidba i pritvor dopustivi samo po zakonu;

c) na jednakost pred zakonom;

d) na slobodu glede diskriminacije temeljem rase, boje kože, spola, jezika, vjere ili uvjerenja, političkih i drugih stavova, nacionalnog ili socijalnog podrijetla;

e) na pravičan krivični postupak;

f) na zabranu mučenja, te okrutnog i nehumanog postupka ili ka njavanju;

g) na privatnost;

h) na slobodu kretanja;

i) na azil;

j) na zaštitu obitelji i djece;

k) na imovinu;

l) na temeljne slobode: slobodu govora i tiska; slobodu mišljenja; savjesti i uvjerenja; slobodu vjere, uključujući privatni i javni vjerski obred; slobodu okupljanja; slobodu udruživanja; uključujući slobodu osnivanja i pripadanja sindikatima; te slobodu neudruživanja; slobodu na rad;

m) na izobrazbu;

n) na socijalnu zaštitu;

o) na zdravstvenu zaštitu;

p) na prehranu;

r) na utočište; i

s) na zaštitu manjina i potencijalno ugroženih skupina;

(2) Svi građani u ivaju slijedeća prava:

a) na osnivanje i pripadanje političkim strankama; i

b) na politička prava: sudjelovanja u javnim poslovima; jednakopravnog pristupa javnim službama; da biraju i da budu birani.

##### Članak 3

Sve izbjeglice i prognanici imaju pravo na slobodan povratak domovima svog podrijetla i obitavanja.

## Članak 4

Sve osobe imaju pravo, u skladu s federalnim i kantonalnim zakonodavstvom, na povrat svekolike imovine koje su lišeni tijekom etničkog progona, te na nadoknadu svekolike imovine koja im se ne može povratiti. Svi iskazi i obveze dane i preuzete pod prisilom, posebice one što se odnose na odrekuće od prava na zemlju ili drugi imutak, smatraju se ništavnima.

## Članak 5

Stjecanje i prestanak dr avljanstva Federacije Bosne i Hercegovine propisuje federalni zakon, uz slijedeće uvjete:

a) nijedna se osoba ne može lišiti dr avljanstva proizvoljno, ili na način koji bi je ostavio bez dr avljanstva; i

b) svi građani imaju pravo zadrati i dr avljanstvo druge dr ave.

## Članak 6

Svi sudovi, upravne ispostave tijela koja obnašaju javna ovlaštenja i druga tijela federalne vlasti primjenjivat će i poštovati prava i slobode predviđene u dokumentima navedenim u Dodatu. Sud za ljudska prava osnovat će se u skladu s člankom IV. C. 18.

## Članak 7

Sve mjerodavne vlasti u Federaciji suradivat će sa svim međunarodnim promatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu kao i s nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Dodatku.

## B. PRVA IMENOVANJA I FUNKCIJE OMBUDSMANA

## 1. Opće odredbe

## Članak 1

(1) Postoje tri ombudsmana: jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan druge nacionalnosti, koje imenuje Parlament Federacije, u skladu sa zakonom koji donosi tri godine nakon stupanja na snagu ovog ustava.

(2) Svaki ombudsman, uz suglasnost Predsjednika Federacije, imenuje jednog ili više zamjenika. Oni posebice nastoje imenovati zamjenike u općinama s pučanstvom koje ne odrađava nacionalni sastav kantona u cijelini. Mjerodavne vlasti potpoma u ta nastojanja.

(3) Trajanje mandata ombudsmana i njihovih zamjenika jednak je trajanju mandata predsjednika i sudaca Vrhovnog suda.

(4) Svaki ombudsman imenuje dodatno osoblje prema sredstvima proračuna koja u tu svrhu odobri Vlada Federacije ili na početku, Premier.

## Članak 2

(1) Ombudsmani duži su štititi ljudsko dostojanstvo, prava i slobode zajamčene ovim ustavom, instrumentima navedenim u Dodatu, te ustavima kantona. Oni posebice djeluju na otklanjanju posljedica povreda tih prava i sloboda, a osobito posljedica etničkog progona.

(2) U obnašanju svojih dužnosti, ombudsmani se moraju rukovoditi zakonom i načelima čudoreda i pravde.

## Članak 3

Svaki ombudsman obavlja svoje dužnosti samostalno, osim kad je u ovom ustavu drukčije predviđeno. Ombudsmani mogu suradivati u obnašanju bilo koje od svojih dužnosti.

## Članak 4

Ombudsmani su neovisni u obnašanju svojih dužnosti, i nijedna se osoba ili dr avno tijelo ne smije miješati u te dužnosti.

## 2. Nadležnost i ovlasti ombudsmana

## Članak 5

Ombudsmani mogu ispitivati djelatnost bilo koje ustanove Federacije, kantona ili općina, kao i bilo koje druge ustanove ili osobu koja negira ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući i slučajevе u kojima se to čini etničkim progonom ili dr avanjem njegovih posljedica.

## Članak 6

(1) Ombudsman ima pravo pokretati postupke pri mjerodavnim sudovima i intervenirati u postupcima koji su u tijeku, uključujući i postupke na Sudu za ljudska prava.

(2) Kao što je predviđeno člankom IV. C. 8, Ombudsman ima pravo tražiti pomoći sudbene policije.

## Članak 7

(1) U obavljanju svojih dužnosti ombudsman može pregledavati sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i sudske i upravne spise, te zahtijevati suradnju bilo koje osobe, uključujući i službene, posebice suradnju u pribavljanju relevantnih informacija, dokumenata i spisa. Ombudsman može prisustvovati sudske i upravne postupcima, kao i sastancima drugih tijela, te može stupiti na bilo koje mjesto gdje borave ili rade osobe lišene slobode i prekontrolirati ga.

(2) Ombudsmani, njihovi zamjenici i sve osobe koje obavljaju ispitivanja prema točki (1) ovog članka, duži su čuvati tajnost dobivenih informacija, te sa svim dokumentima i spisima postupati u skladu s važećim propisima, osim u slučaju predviđenom u članku II. B. 8.

## 3. Izvješća ombudsmana

## Članak 8

(1) Svaki ombudsman podnosi godišnje izvješće Premijeru i zamjeniku Premijera, predsjednicima svih kantona i Konfederaciji o europskoj sigurnosti i suradnji.

(2) Ombudsman može u bilo koje vrijeme podnijeti posebno izvješće mjerodavnom federalnom, kantonalnom, općinskom ili međunarodnom tijelu. Domaće ustanove duži su odgovoriti u roku koji odredi ombudsman.

(3) U izvješću navedena u točkama (1) i (2) ovog članka ombudsman može uključiti bilo koji materijal opisan u članku II. B. 5 i poduzeti mјere za zaštitu informacija koje zahtijevaju tajnost.

## 4. Propisi ombudsmana

## Članak 9

Svaki ombudsman sastavlja, ili ombudsmani zajednički sastavljaju, propise koji određuju njihovu organizaciju i načine obavljanja dužnosti. Propisi se objavljaju u službenom glasniku Federacije. Parlament Federacije može zakonom promjeniti te propise.

## III. PODJELA OVLASTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLASTI

## Članak 1

U isključivoj su ovlasti Federacije:

a) vođenje vanjskih poslova;

b) organiziranje i vođenje obrane Federacije i zaštita njezinih granica, uključujući i osnivanje zajedničkog zapovjedništva svih vojnih snaga u Federaciji, nadzor nad vojnom proizvodnjom i zaključivanje vojnih sporazuma;

c) dr avljanstvo;

d) utvrđivanje gospodarske politike, uključujući planiranje i obnovu te politiku korištenja zemljišta na federalnoj razini;

e) donošenje propisa o trgovini, uključujući carine, o međunarodnoj trgovini i financijama, trgovini unutar Federacije, pravima vezanim uz industrijsko vlasništvo, o standardizaciji proizvoda, vrijednosnim papirima te o komunikacijama;

f) donošenje propisa o financijama i financijskim institucijama, uključujući uspostavu i nadzor nad valutom Federacije, stvaranje monetarne i fiskalne politike, te osnivanje središnje banke;

g) suzbijanje međunarodnog i međukantonalnog kriminala, posebice terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala, te suradnja s Interpolom;

h) dodjela elektronskih frekvencija za radio, televiziju, te u druge svrhe;

i) utvrđivanje energetske politike, uključujući raspodjelu između kantona te osiguranje i odravljavanje potrebitne infrastrukture; i

j) financiranje djelatnosti federalne vlasti i djelatnosti pod pokroviteljstvom federalne vlasti, oporezivanjem, posudbom ili drugim sredstvima.

### Članak 2

- Ovlasti su federalne vlasti i kantona slijedeće:
- jamčenje i provedba ljudskih prava;
  - zdravstvo;
  - ekološka politika;
  - komunikacijska i prometna infrastruktura;
  - socijalna politika;
  - provedba zakona i drugih propisa o dravljanstvu;
  - useljavanje i azil;
  - turizam; i
  - iskorištavanje prirodnih bogatstava.

### Članak 3

(1) Prema potrebama, ovlasti iz članka III. 2 mogu se ispunjavati zajednički ili zasebno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U skladu s tim kantoni i federalna vlast međusobno se dogovaraju na trajnoj osnovi glede svojih ovlasti.

(3) U ispunjavanju svojih ovlasti, kada je riječ o zakonima i propisima koji su obvezujući na cijelom području Federacije, u skladu s ovim ustavom i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast djeluje poštjujući ovlasti kantona, specifičnu situaciju u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnost u provedbi. Federalna vlast ima pravo stvarati politiku i donositi zakone glede svake od ovih ovlasti.

(4) U ispunjavanju ovih ovlasti, u skladu s ovim ustavom i svojim kantonalnim ustavom, kantoni se obraćaju međukantonalnom vijeću za uskladivanje međukantonalnih pitanja i dosljedno rješavanje pitanja što uključujući interes koji su izvan njihovih kantonalnih granica, te provode, dopunjavaju i u slučaju potrebe razraduju ili predla u odluke u zakonodavnim tijelima. Kantoni imaju pravo stvarati politiku i u skladu s tim provoditi zakone glede svake od ovih ovlasti.

### Članak 4

Kantonima pripadaju sve ovlasti koje nisu izričito dodijeljene federalnoj vlasti. Posebice su mjerodavni za slijedeće:

- uspstava i nadziranje snaga policije koje nose jedinstvene federalne uniforme s kantonalnim oznakama,
- stvaranje naobrazbene politike, uključujući donošenje propisa o naobrazbi te osiguranje naobrazbe;
- stvaranje i provedba kulturne politike;
- stvaranje stambene politike, uključujući donošenje propisa o uređivanju i izgradnji stambenih objekata;
- stvaranje politike u svezi s reguliranjem i osiguravanjem javnih službi;
- donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje;
- donošenje propisa o lokalnim poslovnim i karitativnim djelatnostima i njihovo unapređivanje;
- donošenje propisa o lokalnim energetskim postrojenjima i osiguranje njihove dostupnosti;
- stvaranje politike glede radio i TV postaji, njihove gradnje uključujući donošenje propisa o radio i TV postajama, te osiguranje njihova rada;
- provedba socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;
- stvaranje i provedba politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa;
- financiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, posudbom ili drugim sredstvima.

## IV. USTROJ FEDERALNE VLASTI

### A. ZAKONODAVNA VLAST FEDERACIJE PARLAMENT FEDERACIJE

#### 1. Zastupnički dom

##### Članak 1

Zastupnički se dom sastoji od 140 zastupnika.

### Članak 2

Mandat zastupnika u Zastupničkom domu traje četiri godine, osim ako se Dom ne raspusti u skladu s ovim ustavom.

### Članak 3

(1) Zastupnike u Zastupničkom domu demokratski biraju birači s pravom glasa na izravnim izborima, na području cijele Federacije. Svaki glasač ima pravo tajno glasovati jednim glasačkim listićem za bilo koju registriranu stranku.

(2) Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka du na je objaviti popis svojih kandidata. Izabrani zastupnici u Zastupničkom domu iz svake stranke osobe su s vrha izborne liste te stranke, prema broju dobijenih glasova. Zamjene za zastupnike biraju se između onih koji su na vrhu ostatka liste.

### Članak 4

Svaki glasač s pravom glasa može biti zastupnikom u Zastupničkom domu.

### Članak 5

Zastupnički se dom saziva prvi put najkasnije dvadeset dana nakon objave rezultata izbora.

#### 2. Dom naroda

### Članak 6

Dom se naroda sastoji od trideset izaslanika Bošnjaka i trideset izaslanika Hrvata kao i izaslanika drugih naroda čiji je broj u istom omjeru prema šezdeset kao što je i broj zastupnika kantonalnih zakonodavnih tijela koji se ne izjašnjavaju kao Bošnjaci i Hrvati u odnosu na broj bošnjačkih odnosno hrvatskih zastupnika u kantonalnim zakonodavnim tijelima.

### Članak 7

Mandat izaslanika u Dom naroda traje četiri godine, osim ako se Dom naroda ne raspusti u skladu s ovim ustavom.

### Članak 8

Broj izaslanika koji se bira za Dom naroda u svakom kantonu razmjeran je nacionalnom sastavu pučanstva kantona. U okviru tog broja, postotak bošnjačkih, hrvatskih i drugih izaslanika kantona odgovara, što je više moguće, postotku bošnjačkih, hrvatskih i drugih zastupnika u zakonodavnom tijelu dotičnog kantona. U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan izaslanik drugog naroda iz svakog kantona koji imaju barem jednog takvog zastupnika u svom zakonodavnom tijelu, a ukupni broj izaslanika Bošnjaka, Hrvata i drugih bit će u skladu s člankom IV. A. 6.

Bošnjačke, hrvatske i druge izaslanike iz svakog kantona biraju odgovarajući zastupnici u zakonodavnom tijelu dotičnog kantona.

### Članak 9

Izaslanici se biraju iz redova zastupnika u kantonalnom zakonodavnom tijelu.

### Članak 10

Dom naroda saziva se prvi put najkasnije dvadeset dana nakon što su izabrana kantonalna zakonodavna tijela.

#### 3. Opće odredbe

### Članak 11

Svaki dom bira iz redova svojih članova predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Doma, koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, i prihvata svoj pravilnik kojim se mogu predvidjeti i drugi du nosnici.

### Članak 12

Rad oba doma je javan, osim u iznimnim slučajevima, predviđenim njihovim pravilnicima, te oni objavljaju zapise o svojim raspravama i odlukama.

### Članak 13

(1) Članovi ni jednog ni drugog doma neće biti krivično gonjeni ni odgovorni u građanskom postupku za djela učinjena u vršenju svoje dunosti.

(2) Ni jedan član jednog ili drugog doma neće biti pritvoren ili uhićen od bilo kojeg tijela federalne vlasti bez odobrenja Doma čiji je član.

#### Članak 14

Članovi oba doma bit će plaćeni kako je predviđeno zakonom. Plaća se ne povećava niti smanjuje tijekom mandata, osim u svrhu prilagodbe troškova života.

#### Članak 15

Svaki dom treba odbiti ili usvojiti potrebne zakone u razumnom roku od njihova prihvatanja u drugom domu. Kada Premijer ocjeni da jedan dom neopravdano odgada odlučivanje o nekom zakonu, on može i sazvati zajedničku komisiju, koju sačinjava najviše deset članova iz svakog doma, kako bi se u roku od deset dana utvrdio prijedlog zakona prihvatljiv za oba doma.

#### Članak 16.

(1) Kada Predsjednik Federacije utvrdi da domovi nisu u mogućnosti donositi potrebne zakone, on može, uz suglasnost Dopredsjednika Federacije, raspustiti jedan ili oba doma, time da se dom ne može raspustiti u tijeku jedne godine od njegova prve sazivazanja.

(2) Predsjednik Federacije raspušta oba doma kad oni ne uspiju usvojiti proračun Federacije prije početka proračunske godine.

#### 4. Odlučivanje u domovima

##### Članak 17

Ukoliko Ustav ne predviđa drukčije, odluke Parlamenta Federacije zahtijevaju odobrenje oba doma, osim za pravilnike i deklaracije koje domovi samostalno donose.

##### Članak 18

Odluke što su od vitalnih interesa za bilo koji od konstitutivnih naroda zahtijevaju suglasnost većine izaslanika u Domu naroda, uključujući većinu bošnjačkih izaslanika i većinu hrvatskih izaslanika. Na ovu se odredbu može pozvati većinskim glasovanjem bošnjačkih ili hrvatskih izaslanika. Ako je većina preostalih izaslanika protiv pozivanja na ovu odredbu, osniva se Zajednička komisija bošnjačkih i hrvatskih izaslanika radi rješavanja tog pitanja. Ukoliko ga Komisija ne riješi u roku od tjedan dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje rješava Ustavni sud u hitnom postupku.

##### Članak 19

Druge se odluke donose jednostavnim većinskim glasovanjem u svakom od domova, osim ako je pravilnikom tog doma ili u ovom ustavu predviđeno drukčije.

#### 5. Ovlasti Parlamenta Federacije

##### Članak 20

(1) Uz ostale ovlasti predviđene ovim ustavom, Parlament Federacije je odgovoran za:

a) izbor Predsjednika Federacije i Dopredsjednika Federacije, kako je predviđeno člankom IV. B. 2;

b) traženje u skladu s člankom IV. B. 3 (1) od Ustavnog suda da odluči treba li smijeniti Predsjednika Federacije ili Dopredsjednika Federacije;

c) potvrda članova Vlade Federacije većinskim glasovanjem;

d) donošenje zakona o obnašanju dužnosti u federalnoj vlasti, koji stupaju na snagu kako je u njima predviđeno, ali ne prije no što su objavljeni i službenom glasilu Federacije;

e) davanje suglasnosti za svaku uporabu vojne sile od strane Federacije, što mora biti u skladu s međunarodnim pravom;

f) davanje ovlasti kantonima da sklapaju sporazume s drugim državama i međunarodnim organizacijama;

g) davanje uputa Premijeru o vođenju vanjskih poslova;

h) odobrenje međunarodnih ugovora većinskim glasovanjem;

i) financiranje vojnih snaga Federacije i odobravanje imenovanja časnika, kako je utvrđeno člankom IV. B. 8 ovog ustava;

j) donošenje proračuna Federacije i donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebljano financiranje; i

k) obnašanje drugih dužnosti koje su mu dodijeljene.

#### Članak 21

Svaki dom može provoditi istragu i u tu svrhu pribavljati svjedočenja, dokaze i dokumente.

#### B. IZVRŠNA VLAST FEDERACIJE

##### 1. Predsjednik i Dopredsjednik Federacije

###### Članak 1

Predsjednik Federacije je dr. avni poglavarski.

###### Članak 2

Pri izboru Predsjednika i Dopredsjednika Federacije Klub bošnjačkih izaslanika i Klub hrvatskih izaslanika u Domu naroda kandidiraju zasebno po jednu osobu. Izbor Predsjednika i Dopredsjednika Federacije moraju zajedno odobriti većinom glasova Zastupničkih doma i onda Dom naroda, uključujući većinu glasova bošnjačkih izaslanika i većinu glasova hrvatskih izaslanika. Ukoliko jedan od domova odbije zajedničku kandidacijsku listu, klubovi moraju ponovo razmotriti kandidaturu Predsjednika i Dopredsjednika Federacije. Izabrane osobe će naizmjenice, po godinu dana, biti Predsjednik Federacije, a potom Dopredsjednik Federacije, tijekom četvorogodišnjeg razdoblja. Slijednji predsjednici Federacije ne mogu pripadati istom konstitutivnom narodu.

###### Članak 3

(1) Predsjednik ili Dopredsjednik Federacije mogu se smijeniti odlukom Ustavnog suda koji postupa po zahtjevu Parlamenta Federacije, odnosno po zahtjevu dvije trećine članova svakog doma, uz obrazloženje da je dotični dužnosnik prekršio prisegu ili iz drugih razloga nedostojan obavljati tu dužnost.

(2) Ako Predsjednik ili Dopredsjednik Federacije umre, bude smijenjen ili je po mišljenju Vlade, usvojenom konsenzusom, trajno nesposoban ispunjavati svoje ustavne dužnosti, u roku od trideset dana pokreće se postupak predviđen člankom IV. B. 2 od strane klubova izaslanika u Domu naroda da bi se popunilo ispravljeno mjesto do kraja mandata. Predsjednik ili Dopredsjednik Federacije obnaša jednu i drugu dužnost u roku predviđenom u prethodnoj rečenici ili dotle dok je, po mišljenju članova Vlade usvojenom konsenzusom, drugi privremeno nesposoban obnašati svoje dužnosti; potrebna suglasnost tražiće se od onog predsjedatelja doma Parlamenta Federacije koji je pripadnik drugog konstitutivnog naroda. Ako se oba položaja isprazne, za potrebito će razdoblje predsjedatelj doma naroda obavljati dužnost Predsjednika Federacije, a predsjedatelj Zastupničkog doma dužnost Dopredsjednika Federacije.

##### 2. Vlada Federacije

###### Članak 4

Vlada se Federacije sastoji od Premijera, koji je predsjednik Vlade, zamjenika Premijera i ministara, od kojih svaki ima zamjenika. Nijedan zamjenik, uključujući zamjenika Premijera ne može biti iz istog konstitutivnog naroda kao njegov ministar. Zamjenik Premijera obavlja dužnost ministra obrane ili ministra vanjskih poslova.

###### Članak 5

(1) Predsjednik Federacije, u suglasnosti s Dopredsjednikom Federacije, imenuje Vladu Federacije nakon konzultacija s Premijerom ili s kandidatom za taj položaj. Za imenovanje je potrebno odobrenje većine Zastupničkog doma. Svako nepopunjeno mjesto popunjava se istim postupkom. Najmanje jedna trećina ministarskih mjestava bit će popunjena Hrvatima.

(2) Vlada se može smijeniti bilo odlukom Predsjednika Federacije, uz suglasnost Dopredsjednika Federacije, bilo većinskim izglasavanjem nepovjerenja Vladi u jednom i drugom Domu. Predsjednik Federacije smjenjuje ministre i zamjenike ministara na prijedlog Premijera.

###### Članak 6

(1) Odluke Vlade Federacije koje se tiču vitalnih interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda, donose se konsenzusom. Na ovu odredbu može se pozvati jedna trećina ministara, osim Premijera i zamjenika Premijera, ukoliko drukčije ne odredi Ustavni sud u

hitnom postupku koji zatra e Premijer ili zamjenik Premijera. U svrhu ispunjenja ove odredbe, odluke Vlade odnose se samo na odluke navedene u člancima IV. B. 3 (2), IV. B. 9 i VIII. 1.

(2) Osim u okolnostima opisanim u članku IV. B. 3, (2), kada Premijer zaključi da Vlada ne mo e postići konsenzus u uvjetima opisanim u točki (1) ovog članka, on će prenijeti sporno pitanje Predsjedniku ili Dopredsjedniku Federacije, onome koji ne pripada istom konstitutivnom narodu kojem pripada Premijer, radi donošenja odluke bez odlaganja.

### 3. Raspodjela izvršnih ovlasti

#### Članak 7

Osim ako ovim ustavom nije drukčije utvrđeno:

a) Predsjednik je Federacije odgovoran za:

(I) imenovanje Vlade, šefova diplomatskih misija, vojnih du nosnika, sudaca federalnih sudova, u skladu s člancima IV. B. 5, IV. B. 8 i IV. C. 6;

(II) poslove u svojstvu vrhovnog zapovjednika oru anih snaga Federacije;

(III) vodenje konzultacija u svezi s imenovanjem ombudsmana i sudaca u skladu s člankom II. B. 1 (2) i IV. C. 6. b);

(IV) potpisivanje odluka Parlamenta Federacije nakon njihova donošenja u skladu s člankom IV. A. 17 do 19;

(V) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Federacije u skladu s člankom IV. B. 7 (d);

(VI) primanje i akreditiranje veleposlanika; i

(VII) davanje pomilovanja za krivična djela utvrđena federalnim zakonima, osim u slučajevima ratnih zločina, zločine protiv čovječnosti i genocida.

b) Dopredsjednik je Federacije odgovoran da:

(I) zamjenjuje Predsjednika Federacije u okolnostima navedenim u članku IV. B. 3;

(II) djeluje zajedno s Predsjednikom Federacije u onim situacijama kad se od Predsjednika tra i da postupa u suglasju s njim; i

(III) obnaša one du nosti koje mu dodijeli Predsjednik ili Parlament Federacije.

c) Premier je odgovoran da:

(I) provodi politiku i izvršava zakone federalne vlasti uz obvezu da se brine o provedbi sudske odluke sudova Federacije;

(II) predla e smjenjivanje Predsjednika Federacije kako je utvrđeno člankom IV. B. 3 (2);

(III) podnosi prijedloge i preporuke glede zakonodavstva; i

(IV) izraduje prijedlog proračuna Parlamenta Federacije.

d) Predsjednik Federacije i Premier zajednički su odgovorni za vodenje vanjskih poslova prema temelju smjernica Parlamenta Federacije po članku IV. A. 20 (1) (g).

e) Zamjenik Premiera odgovoran je da:

(I) obnaša du nosti ministra za obranu ili ministra vanjskih poslova;

(II) poma e Premijeru u provedbi politike i izvršavanju zakona Federacije;

(III) odlučuje da li će se tra iti mišljenje Ustavnog suda; i

(IV) obnaša du nost Premiera kad to ovaj ne mo e ili kad je mjesto isprava njenje sve dok novi Premier ne preuzme du nost

f) Svaki je ministar odgovoran da:

(I) provodi federalnu politiku i izvršava federalne zakone u okviru ovlasti svojega ministarstva ili kako mu odredi Premier;

(II) podnosi prijedloge i preporuke glede zakona u okviru ovlasti svojega ministarstva ili kako mu odredi Premier;

(III) koordinira i nadzire, te upravlja radom svojega ministarstva;

(IV) izdaje upute, instrukcije, direktive i donosi propise glede provedbe zakona koji se odnose na njegovo ministarstvo i u svezi sa zadaćama što mu ih dodijeli Premier, a u skladu s ovim ustavom i zakonima Federacije;

(V) priprema, objašnjava i analizira prijedlog proračuna u svezi s ovlastima svojeg ministarstva ili obavlja druge zadaće što mu ih Premier stavi u du nost;

(VI) odgovara na pitanja bilo kojeg doma Parlamenta Federacije iz djelokruga svojeg ministarstva ili izvršava svaku drugu zadaću koju mu povjeri Premier;

(VII) poma e Premijeru u provedbi federalne politike i izvršenju federalnih zakona; i

(VIII) odlučuje da li će odobriti pokretanje postupka predviđenog u članku IV. B. 6 (1).

g) Svaki je zamjenik ministra odgovoran da:

(I) poma e ministru u provedbi politike i primjeni zakona federalne vlasti;

(II) poma e ministru u obnašanju drugih du nosti opisanih u točki (F) ovog članka; i

(III) obnaša du nost ministra ukoliko to ministar nije u stanju ili ako je mjesto isprava njenje, sve dok novi ministar ne preuzme du nost.

#### Članak 8

Predsjednik Federacije, u suglasju s Dopredsjednikom Federacije, imenuje šefove diplomatskih misija u konzultaciji s Premijerom ili s kandidatom za Premijera, te imenuje časnike vojnih snaga. Za ta je imenovanja potrebno odobrenje većine svakog doma Parlamenta Federacije pod uvjetom da je za prihvatanje imenovanja članova zajedničkog zapovjedništva vojnih snaga u Domu naroda potrebna većina glasova izaslanika Bošnjaka i izaslanika Hrvata.

#### Članak 9

Vlada Federacije je ovlaštena donositi uredbe sa zakonsokm snagom u slučaju opasnosti po zemlju ukoliko Parlament Federacije nije u stanju djelovati. Ovakva će uredba imati snagu zakona, te ne smije umanjiti prava i slobode utvrđene Ustavom. Svaka uredba prestaje va iti najkasnije krajem tridesetog dana nakon njena proglašenja, osim ako odmah ne prestane va iti negativnom odlukom Parlamenta ili krajem desetog dana nakon njena proglašenja, ukoliko Parlament Federacije zasjeda u vrijeme kada se uredba proglašava. Uredba proglašena dok Federacija upotrebljava oru ane snage u skladu s ovim ustavom ostaje na snazi do petog dana iduće sjednice Parlamenta Federacije i tada prestaje va iti, ukoliko nije odobrena, ali ni u kojem slučaju du e od šest mjeseci. Nakon prestanka va enja uredba se ne produava i ne obnavlja niti djelomice mijenja mimo odluke Parlamenta Federacije i njegove suglasnosti.

### 4. Imunitet

#### Članak 10

Predsjednik Federacije, Dopredsjednik Federacije, Premier, zamjenik Premijera te ostali članovi Vlade ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo kakva djela učinjena u vršenju svoje du nosti.

### C. SUDBENA VLAST FEDERACIJE

#### 1. Opće odredbe glede sudova

#### Članak 1

(1) Sudbene funkcije u Federaciji obavljaju sudovi Federacije navedeni u točki (2) ovog članka, kantonalni sudovi navedeni u članku V. 11 i općinski sudovi navedeni u članku VI. 7.

(2) Sudovi su Federacije:

a) Ustavni sud,

b) Vrhovni sud,

c) Sud za ljudska prava.

#### Članak 2

Sva tijela vlasti izvršavaju sve presude i naloge svih sudova navedenih u ovom ustavu, te poma u u njihovo provedbi.

#### Članak 3

Ako ovim ustavom nije drukčije određeno, pravilnici kakvi budu potrebni za osiguranje jedinstvenosti postupka i osnovnih načela pravičnosti postupaka u sudovima utvrdit će se zakonima Federacije. Kantonalno zakonodavno tijelo mo e propisati dopunska pravila za ravnjanje sudovima dotičnog kantona i općinskim sudovima. Podlje uči tim pravilima, svaki se sud mo e sam organizirati i donijeti dopunska pravila.

#### Članak 4

(1) Sudbena vlast u Federaciji obavlja se neovisno i samostalno.

(2) Sudovi osiguravaju jednak tretman svim strankama u sudskim postupcima.

(3) Sudski postupci su otvoreni ako za odredena iznimna stanja nije zakonski drukčije određeno. Presude se objavljuju javno.

## 2. Opće odredbe glede sudova Federacije

### Članak 5

(1) Suci sudova Federacije trebaju biti istaknuti pravnici najviših moralnih kvaliteta.

(2) Suci sudova Federacije neće biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo kakva djela učinjena u vršenju svoje du nosti.

### Članak 6

Ako se izričito ne odredi drukčije:

a) Pri sudovima Federacije jednak je broj sudaca Bošnjaka i Hrvata. Ostali također trebaju biti na odgovarajući način zastupljeni pri svakom takvom sudu.

b) Suce sudova Federacije imenuje Predsjednik Federacije u suglasju s Dopredsjednikom Federacije i uz potvrdu većine izaslanika u Domu naroda.

c) Suci sudova Federacije obnašaju du nost do dobi svoje 70-te godine, osim ako prije ne daju ostavku ili ne budu s razlogom smijenjeni konsenzusom ostalih sudaca istog suda. Međutim, prvi suci izabrani po ovom ustavu obnašaju du nost na rok od pet godina, ako ranije ne navrše 70 godina ivota, i mogu biti ponovo imenovani.

### Članak 7

(1) Parlament Federacije zakonom osigurava plaće i druge uvjete slu be za suce sudova Federacije, koji su jednaki, osim što se za predsjednika svakog pojedinog suda mogu odrediti posebni dodaci.

(2) Plaća i drugi dodaci za suca ne mogu se umanjivati tijekom razdoblja njegova obnašanja du nosti na jednom od sudova Federacije.

### Članak 8

(1) Ustanovljuje se sudbena policija radi pomoći sudovima u Federaciji u osiguranju informacija i nazročnosti svjedoka, privodenja optu enih osoba, u odr avanju reda u sudnici i sigurnosti suda, te izvršavanju sudskih naloga.

(2) Ukupni nacionalni sastav sudbene policije treba odra avati ukupni nacionalni sastav pučanstva Federacije, a za svaku od lokalnih jedinica sastav dotičnog kantona ili općine.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda odgovoran je za upravljanje sudbenom policijom.

(4) Predsjednik Vrhovnog suda donosi pravila po kojima sudbena policija mo e pomagati ombudsmanu, na njegov zahtjev, u obavljanju njegovih du nosti.

## 3. Ustavni sud

### Članak 9

Ustavni sud sastoji se od devet sudaca.

### Članak 10

(1) Poglavita je funkcija Ustavnog suda rješavanje sporova:

- a) između kantona;
- b) između kantona i federalne vlasti;
- c) između općine i njezina kantona ili federalne vlasti; i
- d) između ustanova federalne vlasti ili pak unutar pojedine ustanove federalne vlasti.

(2) Ustavni sud:

a) na zahtjev Predsjednika Federacije, Dopredsjednika Federacije, Premijera, zamjenika Premijera ili na zahtjev jedne trećine članova bilo kojeg od domova Parlamenta Federacije, utvrđuje je li neki prijedlog zakona koji je usvojen u jednom domu Parlamenta ili pak prijedlog zakona koji je usvojen u oba doma, u skladu s ovim ustavom;

b) na zahtjev Premijera, zamjenika Premijera, kantonalnog predsjednika ili jedne trećine zastupnika zakonodavnog tijela dotičnog kantona, utvrđuje je li prijedlog zakona ili zakon koji je usvojen u tom zakonodavnom tijelu, uključujući kantonalni ustav i njegove eventualne amandmane, u skladu s ovim ustavom;

c) na zahtjev Predsjednika Federacije, Dopredsjednika Federacije, Premijera ili zamjenika Premijera, utvrđuje je li predlo eni ili usvojeni propis koji je donijelo neko tijelo federalne vlasti, u skladu s ovim ustavom;

d) na zahtjev Premijera, zamjenika Premijera ili pak dotičnog kantonalnog predsjednika, utvrđuje je li neki predlo eni ili usvojeni propis koji je donijelo neko tijelo kantonalne ili općinske vlasti u skladu s ovim ustavom.

(3) Ustavni sud također odlučuje o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud, Sud za ljudska prava ili pak neki kantonalni sud a koja se jave tijekom postupka pred dotičnim sudom.

### Članak 11

Kad Vrhovni sud, Sud za ljudska prava ili neki kantonalni sud procijene, tijekom aktualnog postupka pred dotičnim sudom, da odgovarajući zakon nije u skladu s ovim ustavom, zaustaviti će postupak i predočiti to pitanje Ustavnom судu u skladu s člankom IV. C. 10 (3).

### Članak 12

Odluke Ustavnog suda konačne su i obvezujuće, osobito ako:

a) Sud odlučuje o nekom sporu iz članka IV. C. 10 (1). Sve stranke u sporu pokoravaju se toj odluci i pridr avaju se svih naloga koje Sud izda tijekom postupka ili po njegovu dovršetku.

b) Sud utvrđuje da neki zakon ili pak prijedlog zakona ili drugi propis Federacije, nekog od kantona ili općina nije u skladu s ovim ustavom, takav zakon ili drugi propis neće se primjenjivati i ne stupa na snagu, ukoliko se ne izmjeni na način koji odredi Sud, ili pak dok Sud ne odredi neke prijelazne mjere, koje ne mogu biti na snazi du e od šest mjeseci.

c) Sud odlučuje u nekom ustavnom pitanju predočenom po članku IV. C. 10 (3), njegova odluka obvezujuća je za sud koji je predočio dotično pitanje u svezi s postupkom tijekom kojega se ono javilo, te ima isti učinak kao u (b).

### Članak 13

(1) U bilo kojem postupku prema članku IV. C. 10 (1) imaju pravo biti zastupljene obje stranke u sporu. Sud mo e dopustiti sudjelovanje u sporu i drugim tijelima vlasti za koja dr i da ih se taj spor tiče.

(2) U bilo kojem postupku prema članku IV. C. 10 (2) imaju pravo biti zastupljene osoba ili osobe koje su podnijele Sudu zahtjev za utvrđivanje ustavnosti jednako kao i predstavnik doma ili zakonodavnog tijela koje je usvojilo dotični zakon.

(3) U bilo kojem postupku prema članku IV. C. 10 (3) imaju pravo biti zastupljene sve stranke u postupku tijekom kojega se javilo sporno ustavno pitanje.

## 4. Vrhovni sud

### Članak 14

Broj sudaca Vrhovnog suda prema potrebi utvrđuje se zakonom Federacije, ali nije manji od devet.

### Članak 15

(1) Vrhovni sud najviši je albeni sud Federacije, uključujući i odlučivanje o albama na odluke kantonalnih sudova glede pitanja koja se odnose na Ustav, zakone i propise Federacije i druga pitanja predviđena zakonodavstvom Federacije, osim onih iz djelokruga Ustavnog suda ili Suda za ljudska prava.

(2) Vrhovni sud također ima takvu izvornu nadle nost kakvu mu osigurava zakonodavstvo Federacije.

### Članak 16

Presude Vrhovnog suda konačne su i obvezujuće. Presude kao i svi nalozi Suda glede priziva prema članku IV. C. 15 (1) posebice su obvezujuće za stranke u postupku kao i za sud na čiju je odluku alba bila ulo ena.

### Članak 17

Kad Vrhovni sud obavlja poslove iz svoje izvorne nadle nosti prema članku IV. C. 15 (2), on ima, dodatno ovlastima što ih zakonodavstvo izričito daje, iste ovlasti kao i drugi prvostepeni sudovi prema zakonima spomenutim u članku IV. C. 3.

## 5. Sud za ljudska prava

### Članak 18

(1) Sud za ljudska prava sastoji se od tri suca, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog pripadnika drugog naroda.

(2) Ako Sud zaključi da njegov posao iziskuje sudjelovanje više sudaca radi pravodobnog rješavanja slučajeva, Parlament Federacije zakonski će imenovati dodatni broj sudaca, a u skladu s gore navedenim razmjerom.

### Članak 19

Ovlašti Suda za ljudska prava obuhvaćaju sva pitanja što se odnose na ustavne ili druge zakonske odredbe, u svezi s ljudskim pravima ili temeljnim slobodama ili u svezi s bilo kojim od instrumenata navedenih u Dodatku. Sud je mjerodavan za slučajeve pokrenute nakon 1. siječnja 1991. godine.

### Članak 20

Svaka strana nekog priziva u kojem je neki drugi sud Federacije ili kantona izrekao presudu bez prava na albu i koja nije predmetom bilo kojeg drugog albenog suda, iz razloga koji se ne odnosi na istek vremenskog roka za koji je vezana strana što pokreće albu, može se na takvu presudu aliti Sudu na osnovi svakog pitanja u nadle nosti Suda. Sud može izdati naloge ili pružiti drugu pomoć po svojem nahodjenju. Odluka Suda konačna je i obvezatna.

### Članak 21

(1) Žalba se može uputiti i na Sud ukoliko je riječ o postupku s neopravdano dugim zastojem pri bilo kojem drugom sudu Federacije ili kantona.

(2) Sud odlučuje hoće li prihvati takvu albu nakon preliminarnog razmatranja je li se postupak pri drugom sudu neopravdano oduočio i je li predmet albe u njegovu nadleštву.

(3) Sud može poduzeti druge mjere u cilju osiguranja eksplativnosti postupka.

### Članak 22

Ustavni sud, Vrhovni sud Federacije ili bilo koji kantonalni sud mogu na zahtjev bilo koje albene strane u postupku pred njim, ili na vlastitu inicijativu u svezi s takvom albumom uputiti Sudu za ljudska prava neko pitanje koje se javi u svezi s albumom, ukoliko je takvo pitanje u svezi bilo kojeg predmeta iz djelokruga toga suda. Odgovor Suda obvezatan je za sud koji upućuje takvo pitanje.

### Članak 23

(1) Sud za ljudska prava sam utvrđuje svoj poslovnik i ustrojstvo.

(2) Svako sudbeno vijeće mora imati sastav kakav je za Sud propisan u članku IV. C. 18 (1).

(3) Sud će omogućavati pismene i usmene iskaze u svakom postupku u skladu s člancima IV. C. 20. do 22.

## V. KANTONALNE VLASTI

### 1. Opće odredbe

#### Članak 1

Svaki kanton pri provedbi obveza opisanih u člancima III. 2 i 4:

a) Poduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda navedenih u člancima II. A. 1 do 7 i predviđenih u instrumentima u Dodatku, te djeluje u skladu s ovim ustavom;

b) Izvršava svoje obveze vodeći računa o nacionalnom sastavu pučanstva u svakoj općini.

#### Članak 2

(1) Svaki kanton može prenijeti svoje ovlasti na općine na svom teritoriju ili na federalnu vlast.

(2) Svaki kanton može na općine na svom teritoriju prenijeti ovlasti u svezi s naobrazbom, kulturom, turizmom, lokalnim poslovanjem i karitativnom djelatnošću te radiom i televizijom, a dužan je to učiniti ako glede nacionalnog sastava većinsko pučanstvo te općine nije većinsko pučanstvo u kantonu kao cjelini.

(3) Svaki kanton može zaključivati sporazume s drugim avarama i međunarodnim organizacijama samo uz privolu Parlamenta Federacije.

#### Članak 3

Kantoni s bošnjačkim ili hrvatskim većinskim pučanstvom mogu osnovati vijeće kantona u cilju uskladbe politike i djelatnosti u pitanjima od zajedničkog interesa za njihove zajednice, te radi izvješćivanja svojih predstavnika u Domu naroda. Vijeća mogu osnovati koordinacijska tijela, kao što su odbori i radne skupine, radi razmjene informacija i uskladivanja djelatnosti pojedinih kantona u provedbi njihovih ovlasti ali ne mogu uključivati vojne i političke dogovore.

#### Članak 4

Svaki kanton ima ustav koji osigurava:

a) dolje spomenute institucije; i

b) zaštitu prava i sloboda utvrđenih u ovom ustavu.

Ustavi kantona moraju biti u skladu s ovim ustavom.

### 2. Kantonalna zakonodavna tijela

#### Članak 5

(1) Svaki kanton ima zakonodavno tijelo koje se sastoji od jednog doma čiji se broj zastupnika određuje razmjerno nacionalnom sastavu pučanstva, ali ne može biti manji od 30 niti veći od 50.

(2) Zastupnici u kantonalnom zakonodavnom tijelu biraju se na rok od dvije godine.

(3) Zastupnike u kantonalnom zakonodavnom tijelu demokratskim putem biraju glasači s pravom glasa na izravnim izborima na cijelom teritoriju kantona. Svaki glasač ima pravo tajnog glasovanja za bilo koju od registriranih stranaka.

(4) Prije izbora, svaka registrirana stranka dužna je objaviti popis svojih kandidata. Kantonalni zastupnici iz redova svake stranke biraju se među osobama koje su na vrhu izborne liste dotične stranke; zamjene za zastupnike biraju se između onih koji su na vrhu ostatka liste.

(5) Svaki glasač s pravom glasa može biti biran za zastupnika u kantonalnom zakonodavnom tijelu.

(6) Kantonalno zakonodavno tijelo prvi put će se sazvati najkasnije deset dana nakon objave rezultata izbora.

#### Članak 6

Kantonalno zakonodavno tijelo:

a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova odobrava kantonalni ustav;

b) biranje predsjednika kantona, kako je predviđeno člankom V. 8;

c) biranje kantonalne suce, kako je predviđeno člankom V. 11;

d) pobrijevanje nadle nosti kantonalnih i općinskih sudova;

e) donosi druge propise potrebne za provedbu ovlasti kantona;

f) odobrava proračun kantona i donosi zakone o ubiranju poreza, te na drugi način osigurava potrebno financiranje.

#### Članak 7

(1) Svako kantonalno zakonodavno tijelo biraju predsjedatelja između svojih zastupnika i donosi poslovnik.

(2) Kantonalno zakonodavno tijelo vijeće javno, osim u izvanrednim slučajevima predviđenim njegovim poslovnikom, a izvješća o vijećanju i odlukama objelodanjuje.

(3) Kantonalni zakoni stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije no što su objavljeni.

(4) Zastupnike u kantonalnom zakonodavnom tijelu ne mogu se pozvati na krivičnu ili građansku odgovornost, pritvoriti niti na drugi način ka njavati za izrečeno mišljenje ili glas koji je dao u tom zakonodavnom tijelu.

(5) Kantonalna zakonodavna tijela mogu voditi istrage i u tu svrhu zahtijevati prijavljivanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka.

### 3. Kantonalna izvršna vlast

#### Članak 8

(1) Svaki kanton ima svog predsjednika koji se bira većinom glasova u zakonodavnom tijelu dotičnog kantona među kandidatima što ih predlaže zastupnici.

(2) Predsjednik kantona bira se na dvije godine i ne može biti izabran više od dva puta zaredom.

(3) Dvotrećinskom većinom glasova kantonalno zakonodavno tijelo može smijeniti predsjednika kantona.

(4) Ako se mjesto kantonalnog predsjednika isprazni, zakonodavno tijelo kantona bira novog predsjednika u roku od 30 dana. U slučaju da kantonalni predsjednik privremeno nije u mogućnosti obnašati dunost, umjesto njega obnašaju je predsjedatelj kantonalnog zakonodavnog tijela.

(5) Vladu kantona imenuje predsjednik kantona i odobrava kantonalno zakonodavno tijelo većinom glasova. O organizaciji kantonalne vlade odlučuje se u skladu s kantonalnim ustavom, time da će vlast odražavati nacionalni sastav pučanstva kao cjeline, ali u svakom slučaju osiguravati zastupljenost svakog konstitutivnog naroda.

#### Članak 9

Kantonalna vlada odgovorna je za:

a) provedbu kantonalne politike i ostvarivanje kantonalnih zakona, izvršavanje odluka bilo kojeg kantonalnog ili federalnog suda te svih obveza koje dotičnom kantonu dodjeli federalna vlast;

b) pripremu prijedloga proračuna na odobravanje zakonodavnom tijelu kantona;

c) osiguranje suradnje kantonalne vlade s ombudsmanima;

d) nadzor istrage i krivičnog postupka u svezi s kršenjem kantonalnog zakona, kao i nadzor nad kantonalnom policijom, posebice u smislu udovoljavanja odredaba članka V. 10; i

e) obavljanje drugih dunosti utvrđenih zakonom ili kantonalnim ustavom.

#### Članak 10

Pri obavljanju dunosti u svezi s kantonalnom policijom, kantonalna vlada osigurava da nacionalni sastav policije odražava nacionalni sastav pučanstva u tom kantonu, pod uvjetom da nacionalni sastav policije svake općine mora odražavati nacionalni sastav pučanstva u njoj.

### 4. Kantonalno sudstvo

#### Članak 11

(1) Svaki kanton ima sudove kojih je nadležnost prizivna u odnosu na općinske sudove, a prvostepena u predmetima koji nisu u nadležnosti tih sudova, odnosno kako je predviđeno zakonom.

(2) Kantonalne suće predlaže predsjednik kantona, među vršnjim pravnicima, a bira ih većinom glasova kantonalno zakonodavno tijelo, i to na takav način da nacionalni sastav sudstva u cjelini odražava nacionalni sastav pučanstva u tom kantonu.

(3) Kantonalni suci obnašaju dunosti do 70-te godine ivota, ukoliko ne podnesu ostavku ili ih se ne smijeni konsenzusom sudaca Vrhovnog suda. Uvjete obnašanja dunosti određuju kantonalno zakonodavstvo. Tijekom njihova mandata ne može im se smanjiti plaća ni drugi dodaci.

(4) Svaki kantonalni sud bira svog predsjednika.

### VI. OPĆINSKA VLAST

#### Članak 1

U obnašanju svojih dunosti svaka općina:

a) poduzima sve potrebite korake u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda navedenih u člancima II. A. 1 do 7 i instrumenima u Dodatku;

b) vodi računa o nacionalnom sastavu svojega pučanstva.

#### Članak 2

(1) U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

(2) Općina ima statut uskladen s ovim ustavom, kantonalnim ustavom te sa kantonalnim zakonima.

#### Članak 3

(1) Svaka općina ima općinsko vijeće.

(2) Mandat članova općinskog vijeća traje dvije godine, time što mandat prvih članova općinskog vijeća traje godinu dana.

(3) Općinske vijećnike na demokratski način biraju glasači na izravnim izborima na cijelom području općine. Svaki glasač ima pravo na jedan tajni glas za bilo koju registriranu stranku. Svakoj stranci dodjeljuje se broj mandata u razmjeru s postotkom osvojenih glasova od ukupnog broja važećih glasačkih listića.

(4) Svaki punopravni glasač mogući je kandidat za obnašanje dunosti općinskog vijećnika.

#### Članak 4

Općinsko vijeće:

a) izraduje i dvotrećinskom većinom izglasava općinski statut;

b) izabire načelnika općine;

c) odobrava općinski proračun i donosi propise i uredbe o ubiranju poreza, te općenito osigurava ona potrebita finansijska sredstva što ih ne pribavlja kanton ili federalna vlast;

d) donosi druge propise i uredbe potrebite u izvršavanju obveza općine.

#### Članak 5

(1) Općinsko vijeće organizira izbor predsjednika općine, te utvrđuje poslovnik podložan federalnom i kantonalnom zakonodavstvu.

(2) Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u iznimnim okolnostima predviđenom u njegovom poslovniku, te vodi zapisnike o donesenim odlukama.

(3) Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano ali ne prije nego što se objave.

#### Članak 6

Odgovornost općinskog načelnika:

a) postavljanje i smjenjivanje općinskih dužnosnika;

b) provedba općinske politike i izvršavanje općinskih propisa kao i obnašanje svih dužnosti što ih na općinu prenose kantonalna i federalna vlast;

c) osiguranje suradnje općinskih dužnosnika s ombudsmanima;

d) podnošenje izvješća općinskom vijeću i javnosti o provedbi općinske politike i svoje djelatnosti.

#### Članak 7

(1) Općina ima sudove, koji se mogu osnovati i u suradnji s drugim općinama. Općinski su sudovi izvorno nadležni za sve građanske i krivične slučajevе, osim u opsegu u kojem je izvorna nadležnost prenesena nekom drugom sudu po ovom ustavu ili kantonalnom ustavu, po zakonu Federacije ili kantona.

(2) Općinske sude osniva i financira kantonalna vlast.

(3) Suce općinskih suda imenuje predsjednik najvišeg kantonalnog suda nakon konzultacija s općinskim načelnikom.

(4) Općinski suci obnašaju svoju dužnost do dobi od 70 godina, ukoliko ne daju ostavku ili budu smijenjeni konsenzusom sudaca najvišeg kantonalnog suda. Uvjeti njihove službe utvrđuju se kantonalnim zakonom. Tijekom službe u općinskim sudovima kantona plaća i ostale naknade neće im se smanjivati.

### VII. MEĐUNARODNI ODNOSSI

#### Članak 1

Međunarodni odnosi Federacije temelje se na međunarodnom subjektivitetu teritorijalnom integritetu i kontinuitetu Republike Bosne i Hercegovine.

#### Članak 2

Međunarodni odnosi Federacije temelje se na poštovanju međunarodnog prava, obveza iz međunarodnih ugovora te na načelu da se međunarodni sporovi moraju rješavati mirnim putem.

#### Članak 3

Međunarodni ugovor i drugi sporazumi koji su na snazi glede Federacije, te opća pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesuglasja međunarodnog ugovora i zakonodavstva, prevladava međunarodni ugovor.

## Članak 4

(1) Međunarodne ugovore i druge sporazume potpisuje i ratificira u ime Federacije Predsjednik Federacije. Oni u Federaciji stupaju na snagu jedino ako ih odobri Parlament Federacije, osim kad je zakonom utvrđeno da za odredene vrste međunarodnih ugovora i sporazuma nije potrebno to odobrenje.

(2) Predsjednik Federacije, na savjet Premijera, može otakzati međunarodne ugovore ili sporazume ukoliko to dopušta međunarodno pravo, a dužan je to učiniti ako tako zahtijeva Parlament Federacije.

## VIII. AMANDMANI NA USTAV

## Članak 1

(1) Amandmane na Ustav može predlagati Predsjednik Federacije u suglasnosti s Dopredsjednikom, Vlada Federacije, Zastupnički dom većinom glasova ili Dom naroda većinom glasova bošnjačkih i hrvatskih izaslanika.

(2) O prijedlogu amandmana na Ustav ne može se voditi konačna rasprava ni u jednom domu Parlamenta Federacije prije isteka roka od dva tjedna nakon što je prvi put iznesen.

(3) Predloženi amandman usvaja se:

- a) u Domu naroda, običnom većinom, što uključuje većinu bošnjačkih izaslanika i većinu hrvatskih izaslanika;
- b) u Zastupničkom domu, dvotrećinskom većinom zastupnika.

## Članak 2

Nikakav amandman na Ustav ne može ukinuti ni umanjiti bilo koje pravo ili slobodu navedenu u članku II. A. 1 do 7 niti izmjeniti ovaj članak.

## IX. PRIHVĀĆANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA TE PRIJELAZNE MJERE

## Članak 1

(1) Ustavotvorna skupština sastavljena od zastupnika izabranih na izborima 1990. u Skupštinu Republike Bosne i Hercegovine s još uvijek važećim mandatom, prihvatiće i proglašiti Ustav Federacije.

(2) Za prihvaćanje Ustava potrebna je dvotrećinska većina u Ustavotvornoj skupštini uključujući konsenzus između većine poslanstva hrvatskog naroda, sastavljenog od svih zastupnika hrvatskog naroda, i većine poslanstva bošnjačkog naroda, sastavljenog od svih zastupnika bošnjačkog naroda.

(3) Ovaj Ustav stupa na snagu u ponoć onog dana kad ga prihvati Ustavotvorna skupština.

## Članak 2

(1) Ustavotvorna skupština:

- a) prihvata Ustav Federacije u skladu s člankom IX. 1;
- b) biraju Predsjednika Federacije u prijelaznom razdoblju, Dopredsjednika Federacije u prijelaznom razdoblju i Vladu Federacije u prijelaznom razdoblju, kako je utvrđeno prema odredbama članka IX. 3 (3); te

c) usvaja izborni zakon za prijelazno razdoblje, u skladu s člankom IX. 3 (4) i člankom IX. 4 (1).

(2) Svi zakoni koje usvoji Ustavotvorna skupština ostaju na snazi tek do isteka pet mjeseci nakon što je po prvi put sazvan Parlament Federacije, osim ako ih Parlament ne potvrdi.

## Članak 3

(1) Do prvog saziva Zastupničkog doma, njegove funkcije po ovom ustavu obavlja Ustavotvorna skupština iz članka IX. 1 (1).

(2) Do prvog saziva Doma naroda, njegove funkcije po ovom ustavu obavljaće Ustavotvorna skupština. Kod odlučivanja za koje je izričito potrebno zasebno glasovanje bošnjačkih i hrvatskih izaslanika u Domu naroda, glasovanja poslanstva Bošnjaka i Hrvata u Ustavotvornoj skupštini ispuniti će taj zahtjev.

(3) Čim ovaj ustav stupa na snagu, Ustavotvorna skupština biraju Predsjednika Federacije i Dopredsjednika Federacije u prijelaznom razdoblju, primjenjujući na odgovarajući način odredbe članka IV. B. 2 zajedno s točkama (1) i (2). Ti dužni nosiljci u prijelaznom razdoblju, primjenjujući odredbe članka IV. B. 5 zajedno s točkom (1), kao i suce sudova Federacije u prijelaznom razdoblju, potom imenjuju Vladu Federacije u prijelaznom

razdoblju, primjenjujući odredbe članka IV. C. 6 (b). Predsjednik Federacije i Dopredsjednik Federacije u prijelaznom razdoblju te članovi Vlade Federacije u prijelaznom razdoblju obavljaju funkcije odgovarajućih stalnih dužnosti po ovom ustavu sve dok se ne zamijene dužnosnicima biranim ili imenovanim u skladu s člankom IX. 4 (2).

(4) U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog ustanovljuju se kantonalna zakonodavna tijela u prijelaznom razdoblju, koja se sastoje od pet odbornika u svakoj općinskoj skupštini koje između sebe biraju odbornici svake takve skupštine izabranu na izborima 1990. godine, s još uvijek važećim mandatom. Ta zakonodavna tijela u prejelaznom razdoblju u roku od 10 dana biraju sva druga tijela u prijelaznom razdoblju u skladu s ovim ustanovom.

(5) Čim ovaj ustav stupa na snagu, odbornici u svakoj općinskoj skupštini izabranu 1990. godine, s još uvijek važećim mandatom, u najkratčem mogućem roku biraju tijela u prijelaznom razdoblju u skladu s ovim ustanovom.

## Članak 4

(1) Izbori za Zastupnički dom i Dom naroda održavaju se u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog ustanovljenog u kantonalna zakonodavna tijela i općinska vijeća u roku od pet mjeseci nakon stupanja na snagu ovog ustanovljenog u stanovništvo ravnu zakon koji treba usvojiti Ustavotvorna skupština većinom glasova, uključujući većinu glasova bošnjačkih zastupnika i većinu glasova hrvatskih zastupnika, a nadziru ih Ujedinjeni narodi i Konferencija o europskoj sigurnosti i suradnji.

(2) U roku od dva tjedna nakon što se po prvi put sazove svaki od domova Parlamenta Federacije, domovi biraju Predsjednika i Dopredsjednika Federacije. U roku od dva tjedna nakon tогa izbora, Predsjednik Federacije, u suglasju s Dopredsjednikom Federacije, imenuje Vladu Federacije, a Zastupnički dom po hitnom postupku razmatra imenovanja Vladu.

(3) Na javne dužnosti u Federaciji ne biraju se osobe osuđene za ratne zločine ili one protiv kojih je pokrenut sudski postupak zbog ratnih zločina.

## Članak 5

(1) Svi zakoni, drugi propisi i pravosudni poslovni na snazi u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustanovljenog u stanovništvo se ne kose s ovim ustanovom, ukoliko mjerodavno tijelo vlasti ne odredi drugačije.

(2) Svi međunarodni ugovori i sporazumi na snazi u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustanovljenog u stanovništvo se ne opozovaju Predsjednik Federacije prema članku VII. 4. (2).

## Članak 6

Sve osobe na nekoj državnoj funkciji u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustanovljenog u stanovništvo se ne budu razriješene u skladu s odgovarajućim zakonom, ili pak dok se ta funkcija ne ukinje.

## Članak 7

Objavljeni će se rezultati popisa pučanstva iz 1991. godine na odgovarajući način koristiti za sva izračunavanja koja zahtijevaju demografske podatke.

## Članak 8

Svi aktualni postupci pred sudovima ili upravnim tijelima što djeluju na području Federacije na dan stupanja na snagu ovog ustanovljenog u stanovništvo se ili ih se prenosi na druge sudove ili tijela koja se imaju ustanoviti prema ovom ustanovljenom u stanovništvo sa zakonodavstvom koje određuje ovlasti tih sudova i tijela.

## Članak 9

Slijedeće odredbe u svezi s određenim prijelaznim međunarodnim aranžmanima primjenjuju se na razdoblje navedeno kako slijedi:

a) Dok Federacija ne usvoji propise predviđene člankom IV. C. 3, sudovi u Federaciji mogu primjenjivati propise koji se ne kose s ovim ustanovom.

b) Tijekom prijelaznog razdoblja predsjednik Vrhovnog suda može sklapati aranžmani s odgovarajućim međunarodnim tijelima radi obavljanja funkcija koje se ovime dodjeljuju sudske policijske.

c) Tijekom prvih pet godina nakon stupanja Ustava na snagu trojicu sudaca Ustavnog suda, iz redova stranaca koji nisu dravljeni nijedne susjedne drave, imenovat će predsjednik Međunarodnog suda pravde nakon konzultacija s Predsjednikom i Dopsrednjicom Federacije.

d) (I) Sud za ljudska prava djelovat će u okviru mehanizma kojega je ustanovilo Vijeće Europe Rezolucijom 93 (6) svojega Ministarskog odbora, s tim da se ta rezolucija može mijenjati sve dok bude primjenjiva na Federaciju.

(II) Sud za ljudska prava u početku se treba sastojati od sedam sudaca, od kojih će trojica biti imenovana i obnašati dunost u skladu s odredbama članka IV. C. 6. Ministarski odbor Vijeća Europe imenuje četvoricu sudaca u skladu s Rezolucijom 93 (6). Ti sući će biti stranci koji nisu dravljeni nijedne susjedne drave.

(III) Ukoliko Sud za ljudska prava zaključi da mu je za rad potrebno sudjelovanje više sudaca kako bi se izbjeglo nepotrebno zavlačenje predmeta, Predsjednik Federacije dogovara s Vijećem Europe imenovanje dodatnih sudaca, u skladu s omjerom domaćih i inozemnih sudaca navedenim u članku IX. 9. d) (II).

e) Tijekom razdoblja ne manje od tri godine i u slučaju dok Parlament Federacije ne donese zakon u svezi s imenovanjima ombudsmana, njih imenuje i razrešava Konferencija o europskoj sigurnosti i suradnji nakon konzultacija s Predsjednikom i Dopsrednjicom Federacije.

### Članak 10

Ovaj ustav primjenjuje se u distriktu Sarajevo i općini grada Mostara dok su pod međunarodnom upravom, ako drugče ne odluči međunarodni upravitelj koji ne smije odstupati od poglavila II. o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Predsjednik Federacije tijekom razdoblja međunarodne uprave konzultira se s međunarodnim upraviteljem glede olakšavanja pune primjene ovog ustava u tim općinama čim se to razdoblje okonča.

### Članak 11

(1) Skupština Republike Bosne i Hercegovine izabrana 1990. godine nastavlja raditi s odgovornostima navedenim u Ustavu Republike Bosne i Hercegovine, dok se ne postigne i provede konačni mirovni sporazum glede Bosne i Hercegovine.

(2) Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Bosne i Hercegovine zadržavaju svoje ovlasti u skladu s Ustavom Republike Bosne i Hercegovine dok se konačni mirovni sporazum ne postigne i provede, s tim da te ovlasti ne smiju utjecati na bilo kakve ovlasti dravnih tijela uspostavljenih ovim ustavom.

(3) Dok se ne izaberu federališki, kantonalni i općinski du nosnici u prijelaznom razdoblju u skladu s člankom IX. 3 sadašnji administrativni aranmani ostati će na snazi u okviru Federacije, osim u općini grada Mostara kojom će upravljati upravitelj Europske unije kroz dvije godine.

## DODATAK USTAVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

### INSTRUMENTI ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA KOJI IMAJU PRAVNU SNAGU USTAVNIH ODREDBA

1. Konvencija o spriječavanju i kačnjanju zločina genocida iz 1948.

2. Opća deklaracija o ljudskim pravima iz 1948.

3. Ženevske konvencije I-IV. o zaštiti ratova rata iz 1949. i Ženevski dopunski protokoli I-II. iz 1977.

4. Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950. te Protokol uz nju.

5. Konvencija u svezi s pravnim statusom izbjeglica iz 1951. te dopunski protokoli iz 1966.

6. Konvencija o nacionalnosti udanih ena iz 1957.

7. Konvencija o smanjenju broja osoba bez dravljanstva iz 1961.

8. Europska socijalna povelja iz 1961. i Protokol 1 u dodatku.

9. Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije iz 1965.

10. Međunarodni ugovor o gradanskim i političkim pravima iz 1966. i dodatni Opcionalni protokoli iz 1989.

11. Međunarodni ugovor o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966.

12. Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije ena iz 1979.

13. Deklaracija Ujedinjenih naroda o ukidanju svih oblika netolerancije i diskriminacije temeljene na vjeri ili uvjerenju iz 1981.

14. Konvencija protiv mučenja i drugog okrutnog, nehumanog ili poničavajućeg postupanja ili kačnjanja iz 1984.

15. Europska konvencija o spriječavanju mučenja i nehumanog ili poničavajućeg postupanja ili kačnjanja iz 1987.

16. Konvencija o pravima djeteta iz 1989.

17. Konvencija o pravima radnika na privremenom radu u inozemstvu i članova njihovih obitelji iz 1990.

18. Dokument sastanka u Kopenhagenu Konferencije o ljudskoj dimenziji KESS-a, Dio IV. iz 1990.

19. Preporuke parlamentarne skupštine Vijeća Europe o pravima manjina, točke 10-13. iz 1990.

20. Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima osoba koje su pripadnici nacionalnih ili etničkih, vjerskih ili jezičnih manjina iz 1992.

21. Europska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima iz 1992.

**2**

Na osnovu člana IX. 1. (1), a u vezi sa članom VIII. 1. (3) i IX. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici odranoj 23. juna 1994. godine, donosi

**ODLUKU****O PROGLAŠENJU AMANDMANA I. NA USTAV  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE****I**

Proglasava se Amandman I. na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine kojeg je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici odranoj 23. juna 1994. godine.

**II**

Amandman I. na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine čini sastavni dio Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i stupa na snagu u ponoć 23. juna 1994. godine.

**III**

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 9/94  
23. juli 1994. godine  
Sarajevo

Predsjedavajući  
Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
**Mariofil Ljubić, s. r.**

Na osnovu člana VIII. 1. (3), a u vezi sa članovima IX. (1) i IX. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine je na 3. sjednici odranoj 23. juna 1994. godine usvojila

**AMANDMAN I.  
NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, iza člana V. 11. dodaje se novi član V. 12., koji glasi:

"5. Kantoni sa posebnim re imom - Srednjobosanski i Neretvanski, čiji će se konačni nazivi utvrditi federalnim zakonom, u skladu sa članom I. 2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

**Član 12.**

U kantonima sa posebnim re imom primjenjuju se članovi V. 1. do 11. Ustava Federacije, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog amandmana:

(1) Kantoni će delegirati svoje nadle nosti iz člana V. 2. (2) ako to općina zahtijeva. Svaka općina će ostvarivati lokalnu samoupravu u skladu sa članom VI. 2.

(2) Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda u kantonu zahtijevaju saglasnost većine poslanika u zakonodavnom tijelu kantona, uključujući većinu bošnjačkih poslanika i većinu hrvatskih poslanika. Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova bošnjačkih ili hrvatskih poslanika. Ukoliko je većina preostalih poslanika protiv primjene ove odredbe, osnovat će se zajednička komisija bošnjačkih i hrvatskih poslanika radi razrješenja tog pitanja. Ukoliko komisija nije u mogućnosti da to pitanje razrješi u roku od sedam dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će po hitnom postupku riješiti najviši sud kantona, ukoliko je to pitanje u isključivoj nadle nosti kantona. Ukoliko to pitanje nije u isključivoj nadle nosti kantona, odluku donosi najviši sud kantona, uz mogućnost albe Ustavnog suda Federacije.

(3) Kanton sa posebnim re imom ima predsjednika i zamjenika predsjednika kantona.

a) Zamjenik predsjednika kantona bit će biran u skladu sa članom V. 8. U izboru predsjednika i zamjenika predsjednika kantona, klub hrvatskih poslanika i klub bošnjačkih poslanika u zakonodavnem tijelu kantona odvojeno kandidiraju po jednu

osobu. Izbor za predsjednika i zamjenika predsjednika kantona zahtijeva prihvatanje oba kandidata zajednički, većinom glasova bošnjačkih poslanika i većinom glasova hrvatskih poslanika. Ukoliko zajednička kandidatura ne dobije potrebnu većinu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu za predsjednika i zamjenika predsjednika kantona;

b) Izabrane osobe će naizmjenično po jednu godinu biti predsjednik, a zatim zamjenik predsjednika kantona, u periodu od dvije godine. Predsjednici kantona sa posebnim re imom ne mogu biti istovremeno iz istog konstitutivnog naroda;

c) Predsjednik ili zamjenik predsjednika kantona ne može vrisiti tu funkciju više od dva uzastopna dvogodišnja mandata;

d) Predsjednik i zamjenik predsjednika kantona mogu biti smijenjeni dvotrećinskom većinom glasova zakonodavnog tijela kantona, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika u zakonodavnem tijelu kantona;

e) Ukoliko predsjednik ili zamjenik predsjednika umre, bude smijenjen ili, prema mišljenju vlade kantona usvojenom konsenzom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne du nosti koje proizilaze iz njegovog poloja, postupak predviđen gornjim paragrafom (3) a) provest će u roku od trideset dana Klub poslanika koji je kandidirao osobu koja se zamjenjuje da bi se popunilo upravo njeni mjesto do kraja započetog mandata. Predsjednik ili zamjenik predsjednika kantona obavljaće obje funkcije tokom perioda predviđenog u prethodnoj rečenici ako, prema mišljenju vlade kantona usvojenom konsenzom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti izvršavati svoje du nosti. Ukoliko oba mjeseta ostanu uprava njena predsjedavajući kantonalnog zakonodavnog tijela obavljaće obje funkcije za potrebbni period.

(4) Vladu kantona sa posebnim re imom:

a) Imenuje predsjednik kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika kantona. Imenovanje zahtijeva potvrdu dvotrećinskog većinom glasova u zakonodavnem tijelu kantona;

b) Čine jednak broj članova iz reda bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i određen broj članova koje čine ostali, imenovanih i prihvaćenih kako je predviđeno u ovom paragrafu pod a).

(5) U ustavu kantona sa posebnim re imom bit će sadržane odredbe kojima će se otkloniti blokada u odlučivanju zakonodavnog tijela kantona prilikom donošenja prijeko potrebnih zakona."

\*\*\*\*\*

**2**

Na osnovu članka IX. 1. (1), a u svezi sa člancima VIII. 1. (3) i IX. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici odranoj 23. lipnja 1994. godine, donosi

**ODLUKU  
O PROGLAŠENJU AMANDMANA I NA USTAV  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE****I**

Proglasava se Amandman I na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine kojeg je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici odranoj 23. lipnja 1994. godine.

**II**

Amandman I na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine čini sastavni dio Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i stupa na snagu u ponoć 23. lipnja 1994. godine.

**III**

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 9/94  
23. lipnja 1994. godine  
Sarajevo

Predsjedavajući  
Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
**Mariofil Ljubić, s. r.**

Na temelju članka VIII. 1. (3), a u svezi sa člancima IX. (1) i IX. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici odranoj 23. lipnja 1994. godine usvojila je

## AMANDMAN I.

### NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, iza članka V. 11., dodaje se novi članak V. 12., koji glasi:

"5. Kantoni s zasebnim re imom - Srednjobosanski i Neretvanski, čija će se konačna imena ustanoviti federalnim zakonom, sukladno članku I. 2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

#### Članak 12

U kantonima Srednjebosanski i Neretvanski, s zasebnim re imom primjenjuju se članci V. 1. do 11. Ustava Federacije, ukoliko se ne kose s odredbama ovog amandmana;

(1) Kantoni će delegirati svoje nadle nosti iz članka V. 2 (2) ako to općina zahtijeva. Svaka će općina ostvarivati lokalnu samoupravu u skladu s člankom VI. 2. (1).

(2) Odluke što su od vitalnog interesa za bilo koji od konstitutivnih naroda u kantonu zahtijevaju suglasnost većine zastupnika u zakonodavnom tijelu kantona, uključujući većinu hrvatskih zastupnika i većinu bošnjačkih zastupnika. Primjena se ove odredbe može zahtijevati većinom glasova hrvatskih ili bošnjačkih zastupnika. Ako je većina preostalih zastupnika protiv primjene ove odredbe, osniva se zajednička komisija hrvatskih i bošnjačkih zastupnika radi rješenja tog pitanja. Ukoliko komisija nije u mogućnosti rješiti u roku od tjedan dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će po hitnom postupku rješiti najviši sud kantona, ako je to pitanje u isključivoj nadle nosti kantona. Ukoliko to pitanje nije u isključivoj nadle nosti kantona, odluku će donijeti najviši sud kantona, uz mogućnost albe Ustavnog suda Federacije.

(3) Kanton ima: pored predsjednika kantona i zamjenika predsjednika kantona.

a) Zamjenik predsjednika kantona bira se u skladu s člankom V. 8. Pri izboru predsjednika i zamjenika predsjednika kantona, klub hrvatskih zastupnika i klub bošnjačkih zastupnika u zakonodavnom tijelu kantona zasebno kandidiraju po jednu osobu. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika kantona zahtijeva zajedničko prihvatanje oba kandidata, većinom glasova u zakonodavnom tijelu kantona, uključujući većinu glasova hrvatskih zastupnika i većinu glasova bošnjačkih zastupnika. Ukoliko zajednička kandidatura ne dobije potrebnu većinu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu predsjednika i zamjenika predsjednika kantona;

b) Izabrane će osobe naizmjenice po godinu dana biti predsjednik, a potom zamjenik predsjednika kantona u razdoblju do dvije godine. Predsjednici kantona s zasebnim re imom ne mogu pripadati istom konstitutivnom narodu;

c) Predsjednik ili zamjenik predsjednika kantona ne može biti izabran više od dva puta zaredom u tijeku dva dvogodišnja mandata;

d) Predsjednik i zamjenik predsjednika kantona mogu se smijeniti dvotrećinskom većinom glasova u zakonodavnom tijelu kantona, uključujući većinu glasova hrvatskih zastupnika i većinu glasova bošnjačkih zastupnika u zakonodavnom tijelu kantona;

e) Ako predsjednik ili zamjenik predsjednika umre, bude smijenjen ili je po mišljenju vlade kantona, usvojenom konsenzusom, trajno nesposoban ispunjavati svoje ustavne du nosti što proističu iz njegova polo aja, postupak predviđen gornjom točkom (3) a) provest će u roku od trideset dana klubovim zastupnicima da bi se popunilo ispravljeno mjesto do kraja započetog mandata. Predsjednik ili zamjenik predsjednika kantona obnašat će obje du nosti u roku predviđenom u prethodnoj rečenici ako, po mišljenju vlade kantona usvojenom konsenzusom, onaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti obavljati svoje du nosti. Ako se oba polo aja isprazne, za potrebito će razdoblje predsjedatelj kantonalnog zakonodavnog tijela obavljati obje du nosti.

4. Vladu kantona s zasebnim re imom imenuje predsjednik kantona, uz suglasnost zamjenika predsjednika kantona. Imenovanje zahtijeva potvrdu dvotrećinskom većinom glasova u zakonodavnom tijelu kantona;

b) Vlada kantona s zasebnim re imom se sastoji od jednakog broja članova iz reda hrvatskog i bošnjačkog naroda, kao i određenog broja članova koji predstavljaju ostale, imenovanih i odobrenih gornjom točkom 4. a).

5. U ustavu kantona s zasebnim re imom bit će sadržane odredbe kojima će se otkloniti blokada u odlučivanju zakonodavnog tijela kantona prilikom donošenja prijeko nih zakona."

#### 3

Na osnovu člana XI. 3. (1) i (2) i člana IV. 20. (1) h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i čl. 41. stav 1. i 2. stav 2. Poslovnika Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa članom 154. stav 2. Poslovnika Skupštine Republike Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na II. sjednici Skupštine odranoj 30. maja/svibnja 1994. godine, donijela je

## ODLUKU

### O PRIHVATANJU SPORAZUMA O PROVOĐENJU USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

#### Član 1.

Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine prihvata u cijelosti i obezbjeđuje sprovodenje Sporazuma o provođenju Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg su u ime bošnjačkog naroda i u ime hrvatskog naroda potpisali 11. maja/svibnja 1994. godine u Beču - Republika Austrija gospoda Haris Silajdžić i Krešimir Zubak, ovlašteni predstavnici Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine.

#### Član 2.

Sporazum iz člana 1. ove odluke nalazi se u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

#### Član 3.

Ustavotvorna skupština, Predsjednik i Potpredsjednik Federacije i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u prijelaznom periodu staraće se za izvršavanje ove odluke.

#### Član 4.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 6/94

30. maja/svibnja 1994.

godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Ustavotvornom skupštinom

Federacije BiH,

Mariofil Ljubić, s. r.

U skladu s odlukama Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašteni predstavnici, na sastanku odranom u Beču od 7. do 11. 05. 1994., zaključili su slijedeći

## SPORAZUM

#### I.

Ustavotvornoj skupštini BiH bit će predloženo da prvi predsjednik Federacije u prijelaznom razdoblju od 6 mjeseci bude kandidat iz reda hrvatskog naroda, a dopredsjednik Federacije u istom razdoblju iz reda bošnjačkog naroda.

Istekom razdoblja od 6 mjeseci, du nost predsjednika obavljaće predstavnik iz reda bošnjačkog naroda, a du nost dopredsjednika predstavnik iz reda hrvatskog naroda.

Prvi predsjednik Federacije nakon isteka prijelaznog perioda birat će se iz reda bošnjačkog naroda.

#### II.

Pri rekonstrukciji Vlade osigurat će se da du nost premijera obavlja predstavnik iz reda bošnjačkog naroda, a du nost zamjenika premijera predstavnik iz reda hrvatskog naroda.

Zamjenik premijera Vlade bit će na čelu Ministarstva obrane. Predložio iti će se Žakon o Vladu Federacije BiH tako da Vladu Federacije sačinjavaju: predsjednik, dopredsjednik, 11 resornih ministara i 4 ministra bez portfelja.

Ministri iz reda bošnjačkog naroda bit će na čelu slijedećih ministarstava:

- Ministarstva unutrašnjih poslova;
- Ministarstva vanjskih poslova;
- Ministarstva prometa i komunikacija;
- Ministarstva energetike i industrije;
- Ministarstva prostornog uređenja, resursa i okoliša;
- Ministarstva izbjeglica i socijalne politike;
- Ministarstva obrazovanja, znanosti i kulture.

Ministri iz reda hrvatskog naroda bit će na čelu:

- Ministarstva obrane (dopredsjednik Vlade);
- Ministarstva financija;
- Ministarstva pravde;
- Ministarstva trgovine;
- Ministarstva zdravlja.

Od 4 ministra bez portfelja, jedan će biti iz reda hrvatskog naroda.

### III.

Teritorij Federacije utvrđen je na temelju zajednički usvojenih kriterija koji su priloženi uz ovaj sporazum.

Sastavni dio ovog sporazuma čine mape s označenim teritorijem Federacije i označenim područjima kantona.

### IV.

U Federaciji BiH uspostaviti će se dva kantona s posebnim rečim, i to Srednjobosanski i Neretvanski kanton (radni nazivi kantona).

Sukladno prednjem, predlaže se izmjene u Ustavu Federacije, tako da ovi kantoni, analogno rješenjima u Federaciji osiguravaju ravноправnost konstitutivnih naroda Federacije BiH.

Usaglašeni tekst prijedloga izmjena Ustava Federacije BiH sastavni je dio ovog sporazuma.

Sve općine u kantonima s posebnim rečim imat će nadležnosti iz Članka V, 1, 2 (2) Ustava Federacije BiH, ako takav status zatraži.

Predsjednici ova dva kantona ne mogu istovremeno biti iz čistog konstitutivnog naroda.

### V

Potpisnici sporazuma obvezuju se odmah pristupiti uspostavi opštinskih tijela vlasti u skladu s Ustavom Federacije BiH.

Tamo gdje postoji opravдан interes, na temelju jedinstvenih kriterija utvrđenih u skladu s Ustavom, omogućiti će se konstituiranje i izmjena granica općina (npr. Usora).

### VI.

Uspostaviti će se paritetna komisija za traženje nestalih osoba.

### VII.

Potpisnici su suglasni da će Ustavotvornoj skupštini Federacije BiH predložiti da sukladno ovom sporazumu donese odgovarajuće akte iz svoje nadležnosti.

Potpisnici sporazuma izražavaju zahvalnost predstavnicima Vlade SAD i Ambasadi SAD u Beču na dobrim uslugama i pomoći u tijeku pripreme ovog sporazuma.

U Beču, 11. svibnja 1994.

**Krešimir Zubak, s. r.**

**Dr Haris Silajdžić, s. r.**

### NAČELA KONSTITUIRANJA KANTONA

1. Kantoni su oblik teritorijalne organizacije države BiH.
2. Kantoni su federalne jedinice i oblik decentralizacije države.

3. Kantoni će se imenovati isključivo po gradovima-sjedištima kantonalnih vlada ili po regionalno-zemljopisnim karakteristikama.

4. Kantoni su zajednički ivotni prostor konstitutivnih naroda i građana koji tu žive.

5. Kantoni se teritorijalno organiziraju na etničkom, ekonomsko-funkcionalnom, prirodnogeografskom i komunikacijskom načelu.

6. Područja kantona čine općine u kojima su, prema objavljenim podacima o popisu stanovništva 1991. godine, većinu stanovništva činili Bošnjaci i Hrvati.

7. Granice rubnih općina mogu se korigirati isključivanjem, odnosno uključivanjem, područja naseljenih mjesta s većinskim bošnjačkim, odnosno hrvatskim stanovništvom u odgovarajući kanton.

8. Općine čije većinsko stanovništvo nije stanovništvo koje čini većinu u kantonu kao cjelinu imat će poseban status u skladu s Ustavom Federacije.

9. Granice između kantona ne mogu se mijenjati bez dočaska odluke u Parlamentu Federacije po kriterijima dočaska odluka od vitalnog interesa za jedan narod.

10. Za precizno određivanje i označavanje granica na temelju gornjih načela ustanovit će se Zajednička parlamentarna (mješovita) komisija bošnjačkog i hrvatskog naroda, koja će svoje odluke donositi konsenzusom.

11. Na granicama između kantona ne postoji granična kontrola.

### NAPOMENA:

Posebnim sporazumom-aneksom ovog dokumenta regulirati će se pitanje područja koja dosad nisu bila organizirana u općine a postoje razlozi za konstituiranje općine radi ostvarivanja prava iz Gl. V. čl. 2.2 Ustava Federacije.

U Beču, 8. svibnja 1994.

**Krešimir Zubak, s. r.**

**Dr Haris Silajdžić, s. r.**

### KRITERIJI ZA ODREĐIVANJE TERITORIJA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Teritorij Federacije utvrđuje se na osnovu sljedećih kriterija:

1. Teritorij Federacije, prema članku 1. poglavlja I stava Federacije BiH čine područja s većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom.

2. Ova područja općine u kojima su, prema objavljenim podacima o popisu stanovništva 1991. g., većinu stanovništva činili Bošnjaci i Hrvati.

3. Granice područja iz točke 2. u rubnim općinama korigiraju se isključivanjem područja naseljenih mjesta s većinskim srpskim stanovništvom, odnosno uključivanjem područja naseljenih mjesta s većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom iz susjednih općina.

4. Temeljni interes određivanja područja Federacije je da se u njega obvezno uključi područja s većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom u Istočnoj Bosni - uz rijeku Drinu - u Bosanskoj Posavini i u Zapadnoj Bosni.

### NAPOMENA:

a) Kao poseban tehnički projekt pripremit će se prijedlog mogućih koridora kao moguća osnovica za nastavak mirovnih pregovora.

b) Mjesta s većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom izvan područja Federacije bit će predmet nastavka mirovnih pregovora.

c) Podrazumijeva se da će se, uz pomoć i odgovornost međunarodne zajednice, izbjeglice, prognanici i raseljena lica vratiti u mesta svog stanovanja na cijelom teritoriju Republike BiH. To je neodvojivi dio ukupnog mirovnog sporazuma za Bosnu i Hercegovinu.

*Sastavni dio ovih kriterija je zemljovid Federacije.*  
**Krešimir Zubak, s. r.**      **Dr Haris Silajdžić, s. r.**  
 U Američkom veleposlaništvu u Beču, 08. svibnja 1994.

**4**

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim



## UKAZ

### O PROGLAŠENJU ZAKONA O VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglasava se Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 31. maja/svibnja 1994. godine.

Broj 01-27/94  
12. jula/srpnja 1994. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Federacije BiH,  
**Krešimir Zubak, s. r.**

### ZAKON O VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

#### I - OPĆE ODREDBE

##### Član 1.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) je izvršni organ Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), koja vrši izvršnu vlast Federacije, ako određene izvršne kompetencije nisu Ustavom Federacije predvidene za Predsjednika Federacije, odnosno Potpredsjednika Federacije.

Do postizanja i primjene konačnog mirovnog sporazuma o Bosni i Hercegovini, Vlada Republike Bosne i Hercegovine rekonstruisana u skladu sa Ustavom Federacije vršit će i funkciju Vlade Federacije.

Kada Vlada Republike Bosne i Hercegovine obavlja funkciju Vlade Federacije odlučuje u skladu sa djelokrugom i po postupku predviđenom Ustavom Federacije.

U slučaju iz stava 3. ovog člana Vlada Federacije odlučuje na odvojenim sjednicama.

##### Član 2.

Premijer, zamjenik Premijera, ministri, njihovi zamjenici i Vlada Federacije u cjelini za svoj rad odgovorni su Parlamentu Federacije.

##### Član 3.

Vlada Federacije zastupa Federaciju kao pravno lice, ako Ustavom Federacije i zakonom nije drugačije određeno.

Vlada Federacije upravlja imovinom u vlasništvu Federacije, ako zakonom nije drugačije određeno.

##### Član 4.

Vlada Federacije uređuje svoj rad, unutrašnju organizaciju, kao i djelokrug i ovlašćenja slu bi koje obrazuje.

##### Član 5.

Sjedište Vlade Federacije je u Sarajevu.

#### II - SASTAV VLADE

##### Član 6.

Vlada čine Premijer, zamjenik Premijera, jedanaest ministara koji rukovode ministarstvima i četiri ministra bez portfelja.

Zamjenik Premijera je ministar odbrane ili ministar vanjskih poslova.

##### Član 7.

Vlada Federacije stupa na dunost nakon davanja svečane izjave u Ustavotvornoj skupštini Federacije.

##### Član 8.

Vlada Federacije imenuje i razrješava sekretara Vlade Federacije.

Sekretar Vlade Federacije odgovara za svoj rad Vladi Federacije, Premijeru i zamjeniku Premijera.

#### III - PRAVA I DUŽNOSTI PREMIJERA, ZAMJENIKA PREMIJERA I ČLANOVA VLADE FEDERACIJE

##### Član 9.

Premijer je predsjednik Vlade i rukovodi radom Vlade i odgovoran je za njen rad, osigurava jedinstvo u izvršavanju poslova iz djelokruga Vlade, ostvaruje saradnju sa drugim organima Federacije i organima kantona, kao i sa drugim organima i organizacijama i usmjerava djelovanje Vlade kao cjeline i članova Vlade pojedinačno, te vrši i druge poslove utvrđene Ustavom Federacije.

Premijer potpisuje akte Vlade Federacije.

##### Član 10.

Zamjenik Premijera poma e Premijeru u obavljanju njegovih poslova i vrši i druge poslove utvrđene Ustavom Federacije.

Zamjenik Premijera zamjenjuje Premijera u slučaju njegove odsutnosti ili u drugim slučajevima kada Premijer nije u mogućnosti da obavlja duost, kao i u slučaju upravljanja mjestom Premijera, dok novi Premijer ne preuzme duost.

Premijer, u okviru svojih ovlašćenja, mo e pojedina ovlašćenja prenijeti na zamjenika Premijera.

##### Član 11.

Članovi Vlade mogu pokrenuti inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa, predlo iti razmatranje i pretresanje pojedinih pitanja iz nadle nosti Vlade kao i predlo iti utvrđivanje stavova Vlade, te imaju i druga prava i duost utvrđena Ustavom.

#### IV - NAČIN RADA VLADE

##### Član 12.

Vlada Federacije radi na sjednici.

Vlada Federacije mo e odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovice članova Vlade.

Vlada Federacije odluke donosi većinom glasova prisutnih članova, ako Ustavom Federacije nije drugačije određeno.

##### Član 13.

Odluke Vlade Federacije koje se tiču vitalnih interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda, donose se konsenzusom. Na ovu odredbu mo e se pozvati jedna trećina ministara, osim Premijera i zamjenika Premijera, ukoliko drugačije ne odluči Ustavni sud Federacije u hitnoj proceduri koju zatra e Premijer ili zamjenik Premijera. U svrhu ispunjenja ove odredbe, odluke Vlade Federacije odnose se samo na odluke navedene u članovima IV. B. 3 (2), IV. B. 9 i VIII. 1. Ustava Federacije.

##### Član 14.

Za davanje prijedloga i mišljenja o pitanjima iz svoje nadle nosti, Vlada Federacije mo e osnovati stalna i povremena radna tijela (savjete, urede, komitete, odbore, komisije i dr.).

Sastav i nadle nost radnih tijela iz stava 1. ovog člana uređuje se Poslovnikom Vlade ili aktom o osnivanju.

##### Član 15.

Za donošenje rješenja u upravnom postupku i odlučivanje o drugim pojedinim pitanjima iz nadle nosti Vlade, Vlada Federacije mo e osnovati jednu ili više komisija čije članove imenuje iz redova članova Vlade.

##### Član 16.

Vlada Federacije donijet će poslovnik o svom radu u roku od 30 dana od dana svoga konstituiranja.

Pojedina pitanja iz stava 1. ovog člana, ukoliko nisu uređena Poslovnikom Vlade Federacije uređuju se zaključkom Vlade.

##### Član 17.

Vlada Federacije osigurava javnost svog rada.

#### V - AKTI VLADE

##### Član 18.

Vlada Federacije, u ostvarivanju svojih ovlašćenja utvrđenim Ustavom Federacije, donosi uredbe sa zakonskom snagom, uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

Vlada Federacije donosi uredbe sa zakonskom snagom u skladu sa Ustavom Federacije.

## Član 19.

Uredbom se uređuju najva nija pitanja iz nadle nosti Vlade Federacije, bli e uređuju odnosi za sprovođenje zakona, osnivaju stručne i druge slu be Vlade i utvrđuju načela za unutrašnje ustrojstvo federalnih organa dr avne uprave.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade, daje saglasnost ili potvrđuju akti drugih organa ili organizacija, te odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadle nosti Vlade.

Zaključkom se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za provođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi i određuju zadaci federalnim organima dr avne uprave i slu bama Vlade.

## Član 20.

Uredbe sa zakonskom snagom, uredbe i odluke objavljaju se u "Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", a ostali akti Vlade, ako je to u njima navedeno.

## VI - STRUČNE I DRUGE SLUŽBE VLADE

## Član 21.

Stručne i druge slu be Vlade Republike Bosne i Hercegovine obavljaju stručne, tehničke i druge poslove za Vladu Federacije, ako Vlada Federacije ne odluci drugačije.

## Član 22.

Sekretar Vlade uskladjuje rad svih stručnih slu bi u obavljanju poslova za potrebe Vlade i odgovoran je za njihov rad.

## VII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

## Član 23.

Poslovnik Vlade Republike Bosne i Hercegovine i drugi propisi koji se odnose na njeno unutarnje organiziranje i funkcioniranje, koji su na snazi na dan stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom Federacije i ovim zakonom, primjenjujuće se kao propisi Vlade dok se ne doneše Poslovnik o radu Vlade Federacije.

## Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Slu benim novinama Federacije BiH".

US broj 7/94  
31. maja/svibnja 1994. Predsjedavajući  
godine Ustavotvornom Skupštinom  
Sarajevo Federacije BiH,  
Mariofil Ljubić, s. r.

## 5

Na temelju poglavља IV, odjeljak B, članka 7a Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

## UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SLUŽBENIM  
NOVINAMA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglasava se Zakon o Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine, koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 31. maja/svibnja 1994. godine.

Broj 01-28/94  
14. jula/srpnja 1994.  
Sarajevo

Predsjednik  
Krešimir Zubak, s. r.

## ZAKON

O SLUŽBENIM NOVINAMA FEDERACIJE  
BOSNE I HERCEGOVINE

## Član 1.

Ovim zakonom uređuje se način objavljivanja zakona, drugih propisa, općih i drugih akata organa Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije) u slu benom glasilu Federacije.

## Član 2.

Slu beno glasilo Federacije su Slu bene novine Federacije Bosne i Hercegovine.

## Član 3.

Slu bene novine Federacije Bosne i Hercegovine izlaze na bosanskom i hrvatskom jeziku.

## Član 4.

Naslovna strana Slu benih novinama Federacije Bosne i Hercegovine, sadr i naziv Slu bene novine Federacije Bosne i Hercegovine isписан latinicom, grb Federacije, godinu izla enja, redni broj, dan, mjesec i godina izla enja i mjesto izla enja novina.

## Član 5.

U Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine objavljaju se:

1. Zakoni, drugi propisi, opći i drugi akti, koje donosi Parlament Federacije, Predsjednik Federacije, Vlada Federacije, ministri i drugi organi Federacije, Ombudsman, sudovi Federacije, kao i akti o ratifikaciji međunarodnih ugovora sa tekstom tih ugovora koje ratificiraju nadle ni organi Federacije.

U Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine objavljaju se i drugi akti organa iz prethodnog stava, ako je to u tim aktima određeno;

2. Akti zajedničke komande armijskih snaga Federacije za koje to odredi zajednička komanda;

3. Propisi i drugi akti centralne banke, koji imaju karakter općih akata, kao i opći akti preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica, ako je zakonom ili propisom Vlade Federacije, kojima se uređuje odgovarajuća oblast određeno da se ti akti objavljaju u Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine;

4. Oglasni, objave, dra be, registracije, amortizacije i druge vrste objava ako je to određeno zakonom ili propisom Vlade Federacije ili odlukom suda ili drugog nadle nog organa.

Zakoni, drugi propisi, opći i drugi akti iz tačke 1. ovog člana, objavljaju se u Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine u tekstu koji je utvrđio organ, koji je donio taj propis odnosno opći akt.

U Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine mogu se objavljivati i propisi koje donose organi kantona, ako to odluči nadle ni organ kantona.

## Član 6.

Sekretar Vlade Federacije stara se o objavljivanju zakona, drugih propisa, općih i drugih akata iz člana 5. ovog zakona u Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine.

Slu bene novine Federacije Bosne i Hercegovine izlaze po potrebi u skladu sa zahtjevom sekretara Vlade Federacije.

Sekretar Vlade Federacije dostavlja izdavaču Slu benih novina Federacije Bosne i Hercegovine spisak zakona, drugih propisa, općih i drugih akata sa izvornim tekstovima tih propisa i akata radi objavljivanja u Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine.

## Član 7.

Izdavač Slu benih novina Federacije Bosne i Hercegovine du an je osigurati da se, prije objavljivanja zakona, drugih propisa, općih i drugih akata u Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine podaci iz tih propisa i akata, kao i podaci u vezi s tim propisima odnosno aktima, čuvaju kao slu bena tajna.

## Član 8.

Slu bene novine Federacije Bosne i Hercegovine izdaje preduzeće koje izdaje "Slu beni list RBiH".

## Član 9.

Dok se ne usvoji grb Federacije naslovna strana Službenih novina Federacije Bosne i Hercegovine bit će bez grba.

## Član 10.

Dok se ne budu stvorili materijalno-tehnički uvjeti Službenih novina Federacije Bosne i Hercegovine će se štampati naizmjenično na bosanskom i hrvatskom jeziku.

## Član 11.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 8/94  
31. maja/svibnja 1994. Predsjedavajući  
godine Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
Sarajevo Mariofil Ljubić, s. r.

**6**

Na osnovu člana IV. A. 20. (1) a, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici 31. maja/svibnja 1994. godine, donijela je

**ODLUKU****O IZBORU PREDSJEDNIKA I POTPREDSJEDNIKA  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U  
PRELAZNOM PERIODU**

## I

Za Predsjednika Federacije Bosne i Hercegovine u prelaznom periodu izabran je KRŠEŠIMIR ZUBAK.

## II

Za Potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine u prelaznom periodu izabran je dr EJUP GANIĆ.

## III

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 10/94  
31. maja/svibnja 1994. Predsjedavajući  
godine Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
Sarajevo Mariofil Ljubić, s. r.

**7**

Na osnovu člana IV. A. 20. (1) a, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici 23. juna/lipnja 1994. godine, donijela je

**ODLUKU****O POTVRĐIVANJU IMENOVANJA VLADE  
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

## I

Potpisuje se imenovanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u sastavu:

1. dr HARIS SILAJDŽIĆ, premijer Vlade
2. dr JADRANKO PRLIĆ, ministar odbrane i zamjenik premijera
3. BAKIR ALISPAHIĆ, ministar unutrašnjih poslova  
JOZO LEUTAR, zamjenik ministra
4. dr IRFAN LJUBIJANKIĆ, ministar vanjskih poslova  
VLADISLAV POGARČIĆ, zamjenik ministra
5. NEVEN TOMIĆ, ministar finansija  
dr IZUDIN KEŠETOVIĆ, zamjenik ministra
6. MATE TADIĆ, ministar pravde  
IZET MUHAMEDAGIĆ, zamjenik ministra
7. mr FARUK SMAILBEGOVIĆ, ministar energetike  
i industrije  
IVAN ŠANTIĆ, zamjenik ministra
8. IBRAHIM KOLUDER, ministar prometa  
i komunikacija  
ADAM DŽOJIĆ, zamjenik ministra

9. MUNEVER IMAMOVIĆ, ministar prostornog uređenja, resursa i zaštite okoline  
BERIŠLAV BULJAN, zamjenik ministra
10. dr NIKOLA GRABOVAC, ministar trgovine  
DŽEMAL ČABARAVIDIĆ, zamjenik ministra
11. MUHAREM CERO, ministar za izbjeglice i socijalnu politiku  
MARTIN RAGUŽ, zamjenik ministra
12. dr BOŽO LJUBIĆ, ministar zdravstva  
dr IBRAHIM RAMIĆ, zamjenik ministra
13. dr ENES KARIĆ, ministar obrazovanja, nauke, kulture i sportsa  
IVO ANDRIĆ-LUŽANSKI, zamjenik ministra
14. dr STIJEPO ANDRIJIĆ, ministar bez portfelja
15. dr HASAN MURATOVIĆ, ministar bez portfelja
16. dr IZET ŽIGIĆ, ministar bez portfelja
17. NEDJELJKO DESPOTOVIĆ, ministar bez portfelja.

## II

Ova odluka se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 11/94  
23. juna/lipnja 1994. godine Predsjedavajući  
Sarajevo Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
Mariofil Ljubić, s. r.

**8**

Na osnovu člana 3. Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustava Republike Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici sazvanoj povodom usvajanja Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, odr. anoj 30. marta/o ujka 1994. godine, donijela je

**POSLOVNIK****USTAVOTVORNE SKUPŠTINE ZA DONOŠENJE  
USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

## Član 1.

Ovim poslovnikom blica se uređuje način rada Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavotvorna skupština) i postupak za donošenje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustav Federacije).

Pored odredaba ovog poslovnika, u radu Ustavotvorne skupštine primjenjuju se i odgovarajuće odredbe Poslovnika Skupštine Republike Bosne i Hercegovine ("Službeni list SRBiH", br. 8/91 i 32/91) i ("Službeni list RBiH", broj 20/93), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim poslovnikom.

**I - PREDSJEDAVANJE USTAVOTVORNOJ SKUPŠTINI**

## Član 2.

Sjednicu Ustavotvorne skupštine otvara i njome predsjedava predsjednik ili potpredsjednik Skupštine Republike Bosne i Hercegovine.

**II - VERIFIKACIJA MANDATA POSLANIKA**

## Član 3.

Ustav Federacije usvaja i objavljuje Ustavotvorna skupština sastavljena od poslanika izabranih na izborima 1990. godine u Skupštini Republike Bosne i Hercegovine, a čiji je mandat još uvek važeći.

Verifikaciju mandata poslanika iz prethodnog stava vrši Verifikaciona komisija.

Verifikacionu komisiju bira Ustavotvorna skupština iz reda poslanika.

Verifikaciona komisija ima 7 članova, koji između sebe biraju predsjednika i zamjenika predsjednika. Tri člana biraju se iz reda bošnjačkog naroda, tri iz reda hrvatskog naroda, a jedan iz reda ostalih poslanika u Ustavotvornoj skupštini.

## Član 4.

Verifikačna komisija vrši uvid u dokumenta o sprovedenim izborima za poslanike u Skupštinu Republike Bosne i Hercegovine 1990. godine, materijala o verifikaciji njihovih mandata na konstituirajućoj sjednici Škupštine Republike Bosne i Hercegovine održanoj 20. 12. 1990. godine i akata koji se odnose na prestanak mandata poslanika u Skupštini Republike Bosne i Hercegovine.

## Član 5.

Ustavotvorna skupština pretresa izvještaj Verifikacione komisije i utvrđuje ukupan broj poslanika iz člana 3. stav 1. ovog poslovnika i liste poslanika po nacionalnoj pripadnosti.

Glasanje o izvještaju vrši se u cijelini.

U slučaju da je mandat poslanika sporan glasanje o svakom spornom mandatu vrši se posebno.

## Član 6.

Ustavotvorna skupština može odložiti donošenje odluke o verifikaciji mandata pojedinog poslanika i zaključiti da se prethodno izvrše potrebna provjeravanja. Odlaganje odluke može se izvršiti najkasnije do slijedeće sjednice Ustavotvorne skupštine.

Poslanik za koga je odloženo donošenje odluke o verifikaciji mandata ima pravo da prisustvuje sjednici Ustavotvorne skupštine, bez prava odlučivanja.

## III - RAD USTAVOTVORNE SKUPŠTINE

## a) Utvrđivanje kvoruma i učešće u radu

## Član 7.

Nakon izvršene verifikacije mandata poslanika u smislu odredaba člana 3. do 6. ovog poslovnika, predsjedavajući sjednicom Ustavotvorne skupštine utvrđuje da li postoji kvorum za rad i o tome obavještava poslanike.

Ako postoji kvorum sjednica Ustavotvorne skupštine nastavlja sa radom.

Kvorum za sjednicu Ustavotvorne skupštine čine najmanje dvije trećine poslanika Ustavotvorne skupštine.

## Član 8.

U radu sjednice Ustavotvorne skupštine mogu da učestvuju: predsjednik i članovi Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, predsjednik i članovi Vlade Republike Bosne i Hercegovine.

U radu sjednice Ustavotvorne skupštine mogu da učestvuju i drugi gosti koje pozove predsjedavajući u dogovoru sa predsjednicima klubova poslanika u Ustavotvornoj skupštini.

Kada Ustavotvorna skupština nakon usvajanja Ustava Federacije izabere prelaznog predsjednika Federacije, prelaznog potpredsjednika Federacije i prelaznu Vladu, u radu sjednice Ustavotvorne skupštine učestvuju prelazni predsjednik Federacije, prelazni potpredsjednik Federacije i prelazna Vlada.

## Član 9.

Poslanik, odnosno učešnik sjednice Ustavotvorne skupštine može da govori po što zatraži i dobije riječ od predsjedavajućeg.

Prijave za učešće u raspravi mogu da se podnose do završetka pretresa.

Predsjedavajući daje riječ poslanicima po redu kojim su se prijavili.

## Član 10.

Poslaniku koji želi da govori o povredi poslovnika ili o nepridržavanju utvrđenog dnevnog reda predsjedavajući daje riječ čim je ovaj traži. Govor tog poslanika ne može trajati duže od pet minuta. Poslije iznesenog prigovora predsjedavajući daje objašnjenje.

Ako poslanik traži riječ da bi ispravio navod koji je netaćno izložen i koji može biti povod nesporazuma ili koji izaziva potrebu objašnjenja, predsjedavajući će dati riječ čim se završi govor onog koji je izazvao potrebu objašnjenja. Poslanik se u tom slučaju mora ograničiti na ispravku, odnosno objašnjenje, a taj govor ne može trajati duže od pet minuta.

## Član 11.

Poslanik, odnosno učešnik u raspravi može da govori samo o pitanju o kojem se raspravlja po utvrđenom dnevnom redu, a ako se udalji od dnevnog reda predsjedavajući će ga upozoriti, odnosno oduzeti mu riječ ako se i poslije upozorenja ne pridržava dnevnog reda.

## b) Tok sjednice

## Član 12.

Sjednica Ustavotvorne skupštine utvrđuje dnevni red na predlog predsjedavajućeg.

Poslije usvajanja dnevnog reda prelazi se na pretres pojedinih pitanja po utvrđenom dnevnom redu.

## Član 13.

Pretres o Prijedlogu ustava Federacije obuhvata odvojeno opšti pretres i pretres u pojedinostima.

Pretres drugih pitanja je jedinstven, ako Ustavotvorna skupština drugačije ne odluči.

U toku opšteg pretresa raspravlja se u načelu i mogu da se iznose mišljenja, traže objašnjenja i pokreću pitanja u pogledu datih rješenja.

U toku pretresa u pojedinostima raspravlja se po dijelovima predloga enog teksta, ako Ustavotvorna skupština drugačije ne odluči.

Pretres zaključuje predsjedavajući kada utvrdi da više nema govornika.

## c) Podnošenje Prijedloga ustava Federacije i amandmana

## Član 14.

Prijedlog ustava Federacije podnose većina poslanika bošnjačkog naroda i većina poslanika hrvatskog naroda u Ustavotvornoj skupštini.

## Član 15.

Amandmane na Prijedlog ustava Federacije mogu podnijeti većina hrvatskih odnosno bošnjačkih poslanika u Ustavotvornoj skupštini.

Amandman se podnosi u pismenom obliku sa obrazloženjem i potpisom poslanika koji ga podnese. Amandman se dostavlja svim poslanicima i drugim učešnicima u radu Ustavotvorne skupštine.

## Član 16.

Na Prijedlog ustava Federacije ne može se podnijeti amandman na odredbe kojim su utvrđena prava i slobode u Poglavlju II tačka A. Prijedloga ustava Federacije.

Ukoliko prijedlog iz prethodnog stava bude podnesen on će se odbaciti.

## Član 17.

O podnesenom amandmanu izjašnjava se Ustavotvorna skupština.

Ustavotvorna skupština izjašnjava se o amandmanu i može ga usvojiti dvotrećinskom većinom poslanika Ustavotvorne skupštine i većinom glasova članova delegacije bošnjačkog naroda koja se sastoji od svih poslanika bošnjačke nacionalnosti i delegacije hrvatskog naroda koja se sastoji od svih poslanika hrvatske nacionalnosti u Ustavotvornoj skupštini.

## d) Odlučivanje

## Član 18.

Na sjednici Ustavotvorne skupštine koja odlučuje o usvajajućem Ustava Federacije odluka se donosi dvotrećinskom većinom poslanika Ustavotvorne skupštine čiji je ukupan broj utvrđen po odredbama člana 3. do 5. ovog poslovnika.

Odlučivanje iz prethodnog stava uključuje konsenzus između poslanika delegacija iz stava 2. člana 17. ovog poslovnika.

## Član 19.

Glasanje je javno ako se na sjednici Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine ne utvrdi obaveza tajnog glasanja.

## Član 20.

Javno glasanje vrši se dizanjem ruke ili poimenično.

Glasanje dizanjem ruke poslanici vrše tako što se, na poziv predsjedavajućeg, istovremeno izjašnjavaju ko je za prijedlog, ko je protiv prijedloga i da li se ko uzdrao od glasanja.

Poimenično glasanje vrši se ako predsjedavajući ocjeni da je to potrebno da bi se otklonile sumnje u tačnost rezultata glasanja.

Poimenično glasanje vrši se tako što se svaki pozvan poslanik izjašnjava za ili protiv prijedloga, ili se uzdrava od glasanja.

Kad prozivanje bude završeno, ponovo se pozivaju poslanici za koje u spisku nije označeno da su glasali.

### Član 21.

Po završenom glasanju predsjedavajući utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja, kao i da li je pitanje o kome su glasali prihvачeno ili odbijeno.

### Član 22.

Odluke na sjednicama delegacija bošnjačkog odnosno hrvatskog naroda donose se prostom većinom uz shodnu primjenu odredaba čl. 18. do 21. ovog poslovnika.

Delegacije iz prethodnog stava rade po odredbama ovog poslovnika, a mogu donijeti i svoj poslovnik.

### IV - POTPISIVANJE AKATA KOJI BUDU DONESENI NA SJEDNICI USTAVOTVORNE SKUPŠTINE

#### Član 23.

Dokumenta koja donosi Ustavotvorna skupština potpisuje predsjedavajući sjednicom Ustavotvorne skupštine.

### V - ZAVRŠNA ODREDBA

#### Član 24.

Ovaj poslovnik stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 2/94 30. marta/o ujka 1994.	Predsjedavajući Ustavotvornom Skupštinom Federacije BiH, Mariofil Ljubić, s. r.
--	--

### 9

Na osnovu člana 3. st. 3. i 4. Poslovnika Ustavotvorne skupštine za donošenje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine usvojenog na sjednici Ustavotvorne skupštine Federacije BiH 30. marta/o ujka 1994. godine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici odranoj 30. marta/o ujka 1994. godine, donijela je

### ODLUKU

#### O IZBORU VERIFIKACIONE KOMISIJE USTAVOTVORNE SKUPŠTINE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

##### I

U Verifikacionu komisiju Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine izabrani su:

1. CERO MUHAREM, iz reda Bošnjačkog naroda,
2. SEDLAREVIĆ MUSTAFA, iz reda Bošnjačkog naroda,
3. SMAJIĆ AIDA, iz reda Bošnjačkog naroda,
4. KUDIĆ MILE, iz reda Hrvatskog naroda,
5. HRKAČ FRANO, iz reda Hrvatskog naroda,
6. GRUBIŠIĆ NIKO, iz reda Hrvatskog naroda,
7. LUKAČ PREDRAG, iz reda ostalih naroda.

##### II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

### USTAVOTVORNA SKUPŠTINA FEDERACIJE BiH

US broj 5/94  
30. marta/o ujka 1994.  
godine  
Sarajevo

Predsjedavajući  
Ustavotvornom skupštinom  
Federacije BiH,  
Mariofil Ljubić, s. r.

### 10

Na osnovu čl. 4. i 5. Poslovnika Ustavotvorne skupštine za donošenje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine usvojenog na sjednici Ustavotvorne skupštine Federacije BiH 30. marta/o ujka 1994. godine, Verifikaciona komisija Ustavotvorne skupštine Federacije BiH, podnosi

### IZVJEŠTAJ O VERIFIKACIJI MANDATA POSLANIKA U USTAVOTVORNOJ SKUPŠTINI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

#### I

Verifikaciona komisija Ustavotvorne skupštine Federacije BiH odrala je svoj sastanak i konstatovala da Ustavotvorna skupština Federacije BiH ima 160 poslanika sa važećim mandatom.

Verifikaciona komisija konstatiše da je od toga Bošnjaka 95, Hrvata 48 i 17 iz reda ostalih naroda.

Sjednici Ustavotvorne skupštine Federacije BiH prisustvuje 123 poslanika. Od toga Bošnjaka 76, Hrvata 40 i 7 iz reda ostalih naroda.

Verifikaciona komisija je konstatovala da Ustavotvornoj skupštini Federacije prisustvuje potrebna dvotrećinska većina poslanika - zastupnika, kao i apsolutna većina poslanika Bošnjaka i zastupnika Hrvata čime su se stvorili svi uslovi da Ustavotvorna skupština Federacije može ponova o odlučivati i donijeti Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Verifikaciona komisija u sastavu: predsjednik Sedlarević Mustafa, zamjenik Mile Kudić, članovi Cero Muhamet, Aida Smajić, Frano Hrkač, Niko Grubišić i Predrag Lukač.

#### II

Ovaj izvještaj objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

### USTAVOTVORNA SKUPŠTINA FEDERACIJE BiH

US broj 4/94  
30. marta/o ujka 1994.  
godine  
Sarajevo

Predsjednik Verifikacione komisije  
BiH,  
Mustafa Sedlarević, s. r.

Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na osnovu člana 5. Poslovnika Ustavotvorne skupštine za donošenje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine donesenog na sjednici Ustavotvorne skupštine Federacije BiH, od 30. marta 1994. godine i Izvještaja Verifikacione komisije Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine, usvojenog na sjednici Ustavotvorne skupštine 30. marta/o ujka 1994. godine, utvrdila je

### LISTU POSLANIKA

#### USTAVOTVORNE SKUPŠTINE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE PO NACIONALNOJ PRIPADNOSTI

##### I

##### Lista poslanika pripadnika bošnjačkog naroda

- |                    |         |        |
|--------------------|---------|--------|
| 1. AHMETOVIĆ SMAIL | BOŠNJAK | BRČKO  |
| 2. AJANOVIĆ EKREM  | BOŠNJAK | TEŠANJ |

3.	ALAJMOVIĆ SENAHD	BOŠNJAK	OLOVO	57.	MURIĆ HAZIM	BOŠNJAK	V. KLAĐUŠA
4.	ALIĆIĆ AHMET	BOŠNJAK	DOBOJ	58.	MURVAT MUHAMED	BOŠNJAK	JABLANIĆ
5.	ALIĆIĆ SALIH	BOŠNJAK	MAGLAJ	59.	MUSTAFIĆ IBRAN	BOŠNJAK	SREBRENICA, POTOČARI
6.	BAJRAMOVIĆ SAFEDIN	BOŠNJAK	SARAJEVO	60.	MUSIĆ RUŽDIJA	BOŠNJAK	JANJA
7.	BIĆIROVIĆ HASAN	BOŠNJAK	TUZLA	61.	OKANOVIĆ SALEM	BOŠNJAK	LUKAVAC, POLICE
8.	BEGIĆ KASIM	BOŠNJAK	SARAJEVO	62.	PAMUK MUSTAFA	BOŠNJAK	SARAJEVO
9.	BEGIĆ NIHAD	BOŠNJAK	KAKANJ	63.	PAŠIĆ MUHAMED	BOŠNJAK	TUZLA
10.	BEGIĆ SADIK	BOŠNJAK	SREBRENICA	64.	RAMIĆ IBRAHIM	BOŠNJAK	BRČKO
11.	BEKTAŠ ENVER	BOŠNJAK	VISOKO	65.	RAŠČIĆ RIJAD	BOŠNJAK	GORAŽDE
12.	BIČAKČIĆ EDHEM	BOŠNJAK	SARAJEVO	66.	RANČIĆ HAZIM	BOŠNJAK	KALESIJA, VUKOVJE G.
13.	BRODLIJA KEMAL	BOŠNJAK	KAKANJ	67.	REDŽIĆ HARIZ	BOŠNJAK	ŽIVINICE
14.	BUREK SALIH	BOŠNJAK	TUZLA	68.	REŠIDBEGOVIĆ TARIK	BOŠNJAK	GRAČANICA
15.	CERO MUHAREM	BOŠNJAK	VITEZ	69.	SALČINOVIC		
16.	ČEMAN KIRSAD	BOŠNJAK	TEŠANJ, JELAH		BEDRUDIN	BOŠNJAK	ZENICA
17.	DUDO UZEIR	BOŠNJAK	SARAJEVO		SARAČEVIĆ	BOŠNJAK	SARAJEVO
18.	ĐAPO MIRSAD	BOŠNJAK	BRČKO		MUHAMED	BOŠNJAK	
19.	EFENDIĆ HADŽO	BOŠNJAK	GORAŽDE		SEDLAREVIĆ		
20.	FILIPović MUHAMED	BOŠNJAK	SARAJEVO		MUSTAFA	BOŠNJAK	SARAJEVO
21.	HADROVIĆ AVDIJA	BOŠNJAK	SARAJEVO		SEJMENOVIC	BOŠNJAK	PRIJEDOR, TRNOPOLE
22.	HADŽIĆ ADEM	BOŠNJAK	GRADAČAC		MEVLUDIN		
23.	HADŽIĆ HASAN	BOŠNJAK	BANOVIĆI		SELIMBEGOVIĆ		
24.	HADŽIEFENDIĆ SALIH	BOŠNJAK	ZVORNIK, DIVIĆ		SENIT	BOŠNJAK	ROGATICA
25.	HAJDUK SEAD	BOŠNJAK	KONJIC		SINANOVIĆ OMER	BOŠNJAK	ŽIVINICE
26.	HAJRULAHOVIĆ HASE	BOŠNJAK	CAZIN		SMAJIĆ AIDA	BOŠNJAK	MAGLAJ
27.	HIDIĆ SAFET	BOŠNJAK	B. PETROVAC		SMAJLBEZOVIĆ	BOŠNJAK	BREZA,
28.	HODŽIĆ EJUB	BOŠNJAK	GRAČANICA		SENAD		SMAILBEZOVIĆI
29.	IBRAHIMPAŠIĆ ADEM	BOŠNJAK	BIHAĆ		SUŠIĆ MEHMEDALIJA	BOŠNJAK	ZAVIDOVIĆI
30.	IDRIZBEGOVIĆ AZRA	BOŠNJAK	BUGOJNO		ŠABIĆ ENVER	BOŠNJAK	JAJCE
31.	ISLAMOVIĆ MESUD	BOŠNJAK	B. LUKA		ŠAHINPAŠIĆ SENAD	BOŠNJAK	VISOKO
32.	ISLAMOVIĆ MUHAMED	BOŠNJAK	ZENICA		ŠAŠKINOVIC	BOŠNJAK	FOČA
33.	ISOVIĆ SAFET	BOŠNJAK	SARAJEVO		MUSTAFA	BOŠNJAK	DERVENTA
34.	JAHIĆ BAIRO	BOŠNJAK	KONJIC		ŠEHVOVIĆ MUSTAFA	BOŠNJAK	TUZLA
35.	JUNUZOVIĆ BEHREM	BOŠNJAK	VOGOŠĆA		ŠEPO ISMET	BOŠNJAK	VIŠEGRAD
36.	KADIĆ NAIM	BOŠNJAK	SARAJEVO		ŠUTKOVIĆ SAMIR	BOŠNJAK	D. VAKUF
37.	KADIĆ RASIM	BOŠNJAK	SARAJEVO		TABAKOVIĆ IBRAHIM	BOŠNJAK	B. LUKA
38.	KADIĆ ZIJAD	BOŠNJAK	B. LUKA		86. TOKIĆ SAFET	BOŠNJAK	GRADAČAC, SARAJEVO
39.	KARIĆ FAHRUDIN	BOŠNJAK	SREBRENIK, LIPJE		87. TOKIĆ SEJFUDIN	BOŠNJAK	SARAJEVO
40.	KARIĆ MUNIR	BOŠNJAK	TRAVNIK		88. TOPČIĆ ABDULAH	BOŠNJAK	G. VAKUF
41.	KAVAZBAŠIĆ MEHMED	BOŠNJAK	VLAŠENICA		89. TOPIĆ EJUB	BOŠNJAK	BIHAĆ
42.	KONJICIJA ABDULAH	BOŠNJAK	SARAJEVO		90. TOSUNBEGOVIĆ DŽEVAD	BOŠNJAK	KALESIJA
43.	KRESO ENVER	BOŠNJAK	MOSTAR		91. TURALIĆ EKREM	BOŠNJAK	TEŠANJ
44.	KUPUSOVIĆ MUHAMED	BOŠNJAK	SARAJEVO		92. UZUNOVIĆ FAIK	BOŠNJAK	ZENICA
45.	LJUBIANKIĆ IRFAN	BOŠNJAK	BIHAĆ		93. VELADŽIĆ MIRSAD	BOŠNJAK	V. KLAĐUŠA
46.	MALIĆBEGOVIĆ ZIJAD	BOŠNJAK	ŽEPČE		94. VELAGIĆ JUSO	BOŠNJAK	HADŽIĆI
47.	MARUŠIĆ NAIM	BOŠNJAK	ZAVIDOVIĆI		95. VELEDAR NAZIF	BOŠNJAK	VISOKO
48.	MEHADŽIĆ RASEMA	BOŠNJAK	S. MOST				
49.	MUHAMEDAGIĆ IZET	BOŠNJAK	B. NOVI				
50.	MILJKOVIĆ NURIJA	BOŠNJAK	V. KLAĐUŠA				
51.	MLAĆO DŽEVAD	BOŠNJAK	BUGOJNO				
52.	MUFTIĆ NEDIM	BOŠNJAK	SREBRENIK				
53.	MUJADŽIĆ MIRZA	BOŠNJAK	PRIJEDOR				
54.	MUHIĆ EDIN	BOŠNJAK	JAJCE				
55.	MUHIĆ MUHAMED	BOŠNJAK	KLADANJ				
56.	MUMINOVIC ALIJA	BOŠNJAK	TUZLA				

## II

## Lista poslanika pripadnika hrvatskog naroda

- |    |                              |       |                             |
|----|------------------------------|-------|-----------------------------|
| 1. | BAGARIĆ IVAN                 | HRVAT | TOMISLAVGRAD,<br>MESIHOVINA |
| 2. | BARAĆ<br>VJEKOSLAV           | HRVAT | ZENICA                      |
| 3. | BASTA FRANJO                 | HRVAT | DOBOJ                       |
| 4. | BENDER IVAN                  | HRVAT | NEUM                        |
| 5. | BOŠNJAK ANTE                 | HRVAT | ČITLUK                      |
| 6. | BOŠNJAK-MIJATOVIĆ<br>NEVENKA | HRVAT | FOJNICA                     |

7. ĆOSIĆ ZDENKO	HRVAT	LIŠTICA, BUKOVO	41. TOMIĆ-OBRDALJ VINKO	HRVAT	JAJCE
8. ĆOŠKOVIĆ PEJO	HRVAT	B. LUKA	42. VASILJ PERO	HRVAT	TUZLA
9. DODIG RADOSLAV	HRVAT	LJUBUŠKI	43. VIŠTICA MARIJAN	HRVAT	B. LUKA
10. FRANKOVIĆ MARKO	HRVAT	KISELJAK, GROMILJAK	44. VLAŠIĆ DAMJAN	HRVAT	MOSTAR
11. GRUBIŠIĆ NIKO	HRVAT	GRUDE	45. VRBIĆ FRANO	HRVAT	ZAVIDOVICI
12. HRKAČ FRANO	HRVAT	POSUŠJE	46. VUKOJA MATO	HRVAT	KREŠEVO
13. HUDIĆ ANTON	HRVAT	DOBOJ	47. ZEC JOSIP-NENAD	HRVAT	TRAVNIK
14. IVKIĆ IVICA	HRVAT	B. ŠAMAC, H. TIŠINA	48. ŽIVKOVIĆ IVO	HRVAT	ORAŠJE
15. JUKIĆ PERICA	HRVAT	ŽEPČE, GALIJAŠNICA		III	
16. JURIŠIĆ MARKO	HRVAT	GRADAČAC	1. AGAČEVIĆ RUSMIR	JUGOSLOVEN	TRAVNIK
17. JURKIĆ STJEPAN	HRVAT	LIVNO	2. BJELOBRK BORO	JUGOSLOVEN	SARAJEVO
18. JURKOVIĆ MATE	HRVAT	ČAPLJINA	3. BORKOVIĆ RATKO	SRBIN	B. GRADIŠKA
19. KURIĆ MILE	HRVAT	PROZOR	4. DODIK MIORAD	SRBIN	LAKTAŠI
20. LUČIĆ IVICA	HRVAT	LJUBIŠKI	5. GOSTIĆ UROŠ	SRBIN	DOBOK
21. LJUBIĆ MARIOFIL	HRVAT	LIŠTICA	6. LAZOVIĆ MIRO	SRBIN	VOGOŠČA
22. MANDIĆ NIKOLA	HRVAT	MOSTAR	7. LUKAČ PREDRAG	SRBIN	SARAJEVO
23. MARIĆ JURAJ	HRVAT	STOLAC	8. MALEŠEVIĆ KRSTAN	SRBIN	B. LUKA
24. MARKOVIĆ ANĐELKO	HRVAT	STOLAC	9. MIJATOVIĆ-LJUJIĆ TATJANA	SRPKINJA	SARAJEVO
25. MARKOVINA ROKO	HRVAT	MOSTAR	10. PANTIĆ MILENKO	JUGOSLOVEN	B. BROD
26. MIKIĆ STJEPAN	HRVAT	ODŽAK	11. PETEK MIRJAN	JUGOSLOVEN	TUZLA
27. NURKIĆ ŠTEFICA	HRVAT	ORAŠJE	12. PIRIĆ OSMAN	JUGOSLOVEN	MOSTAR
28. OBRDALJ TOMISLAV	HRVAT	SARAJEVO	13. POPOVIĆ GORAN	SRBIN	B. LUKA
29. PANDŽIĆ VLADO	HRVAT	GRUDE	14. RADOŠ LUKA	JUGOSLOVEN	KAKANJ
30. PELIVAN MARINKO	HRVAT	LIVNO	15. RAJNER IGOR	JUGOSLOVEN	TUZLA
31. PETROVIĆ ILIJA	HRVAT	PROZOR, RUMBOCI	16. SPASOJEVIĆ MILAN	SRBIN	BIJELJINA
32. PETROVIĆ FRANO	HRVAT	TRAVNIK	17. STOJANOVIĆ DRAGICA	JUGOSLOVENKA	BIJELJINA
33. PRSKALO MARKO	HRVAT	BUGOJNO		IV	
34. PRSKALO MIRKO	HRVAT	SARAJEVO	Ova lista objaviće se u "Slu benim novinama Federacije BiH".		
35. RAVLIJA PETAR	HRVAT	VAREŠ			
36. SKOPLJAKOVIĆ IVO	HRVAT	N. TRAVNIK, BUČIĆI	USTAVOTVORNA SKUPŠTINA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE		
37. STANIĆ IKO	HRVAT	DERVENTA	US broj 3/94	Predsjedavajući	
38. ŠABANOVIĆ MESUD	HRVAT	DERVENTA	30. marta/o ujka 1994.	Ustavotvornom skupštino	
39. ŠARIĆ IVAN	HRVAT	TOMISLAVGRAD	godine	Federacije BiH,	
40. ŠIMIĆ ANTO	HRVAT	ODŽAK	Sarajevo	Mariofil Ljubić, s. r.	

## S A D R Ž A J

1	Ustav Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	6	Odluka o izboru predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine u prelaznom periodu	27
1	Ustav Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	1	Odluka o potvrđivanju imenovanja Vlade Federacije Bosne i Hercegovine	27
2	Amandman I na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	11	Poslovnik Ustavotvorne skupštine za donošenje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine	27
2	Amandman I na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	21	Odluka o izboru Verifikacione komisije Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine	29
3	Odluka o prihvatanju sporazuma o provođenju Ustava Federacije Bosne i Hercegovine	22	Lista poslanika Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine po nacionalnoj pripadnosti	29
4	Zakon o Vladni Federaciji Bosne i Hercegovine	25		
5	Zakon o Slu benim novinama Federacije Bosne i Hercegovine	26		

## T A R I F A I

Organji, organizacije, zajednice i pojedinci koji dostavljaju oglase radi objavljuvanja u "Slu benom listu RBiH", na ime objave plaćaju po propisano tarifi i to:

## 1. OGLAŠAVANJE NEVAŽEĆIM LIČNIH ISPRAVA I DOKUMENATA

- svjedočanstva, radne knji ice, knji ice za povlašteno vo nju, čekovne karte, čekovi i druge isprave DEM 1,50

Za lica iz tačke I uz primjenu tačke III Odluke o oslobođanju od plaćanja određenih komunalnih usluga ("Slu beni list RBiH", broj 14/94) ova tarifa iznosi 0,50 DEM (pripadnik oru anih snaga, ratni vojni invalid i porodica palog borca)

- izgubljena invalidska knji ice DEM 0,50

## 2. OGLASI REDOVNIH SUDOVA

- proglašenje umrlim, dokazivanje smrti, ostavinski i parnični postupak DEM 8,00

## 3. SLUŽBENE OBJAVE

- upis u sudski registar i brisanje iz sudskega registra po jednom redu kucanom na mašini DEM 1,00
- oglašavanje neva ečih pečata, štambilja, čekova i ostale slu bene objave po jednom redu kucanom na mašini DEM 1,00

Za sve vrste oglasa uplate se vrše UNAPRIJED na iro-račun broj:

a) dinarsko poslovanje **10100-603-1396**

b) uplate u stranim sredstvima plaćanja u korist deviznog računa za obavljanje domaćeg platnog prometa otvoren kod Slu be društvenog knjigovodstva u RBiH Filijale Sarajevo

**10100-603-280**

c) ili u gotovu na blagajni "Slu benog lista RBiH" Sarajevo, ulica Magribija 3.

Uplatnica treba da bude čitko popunjena sa naznakom svrhe uplate. Ova tarifa se primjenjuje od 1. avgusta 1994. godine.

Tarifa (za dinarsko poslovanje) se naplaćuje u dinarskoj protuvrijednosti po tr išnom kursu DEM koji primjenjuju poslovne banke u mjestu gdje se vrši uplata.

d) Za Okrug Tuzla uplata se vrši u korist iro-računa 12200-601-29408 "PRINTCOM" grafički in injering D. O. O. Tuzla.

## T A R I F A II

Pravna lica sa sjedištem u Republici i inozemstvu i fizička lica sa prebivalištem u inozemstvu (član 13. Uredbe sa zakonskom snagom o deviznom poslovanju - "Slu beni list RBiH", broj 10/94), plaćaju: akontaciju preplate na "Slu beni list RBiH", za III kvartal 1994. godine DEM 30,00; USD 17,60; GBP 11,80; CHF 25,60; ATS 210,30; za slu bene objave po jednom redu kucanom na mašini DEM 1,50; USD 0,90; GBP 0,60; CHF 1,30; ATS 10,50.

Uplate iz inozemstva vršiti preko računa Narodne banke Bosne i Hercegovine kod slijedećih inozemnih banaka: Deutsche bank AG, Frankfurt/Main račun broj 9359316 DEM i USD, Barclaya Bank PLC London račun broj 60867888 GBP, Union Bank of Switzerland Zürich račun broj 6010905 J CHF, Creditanstalt Bankverein Wien račun broj 0101-66007/00 ATS, Credit Lyonnais Paris račun broj 9100-23 107 U FRF. Svrha dozname: U korist računa 7230-7/0080 Ministarstvo finansija ("Slu beni list RBiH") za preplatu - oglas - slu benu objavu